

370 1931

๖ 485 0

๙. 3

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
จังหวัดกาญจนบุรี

ปริญญาโท

ของ

วารินทร์ เกิดผล

8 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มกราคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185537

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
.....กรรมการ
(อ. สนั่น มีบันทมาก)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
.....กรรมการ
(อ. สนั่น มีบันทมาก)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ. ดร. ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๗....เดือน...พฤษภาคม....พ.ศ. ๒๕๓๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับทุนอุดหนุน "ทุนคุณชัย" จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และได้รับความอนุเคราะห์การสนับสนุนร่วมมือจากบุคคลและองค์กร ที่เกี่ยวข้องดังนี้

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ประธานกรรมการ อาจารย์สนั่น มีชั้นหมาก กรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า

ดร.เพ็ญแข ประจักษ์จันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ อาจารย์ภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่ อาจารย์จเร เจลิมวงศ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี อาจารย์ เดโช บุญยภักดิ์ อาจารย์อติธัญ พรหมศิริ อาจารย์ขุโสมใจ กิงคารวัฒน์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และดร.รัตน บัวสนธิ์ นักวิชาการกองวิชาการสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือ ที่ใช้สำหรับการวิจัย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดำม่วง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมทวน สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบ่อพลอย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไทรโยค สำนักงานการประถม ศึกษาอำเภอเลาขวัญ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทองผาภูมิ และสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอศรีสวัสดิ์ รวมทั้งโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ผู้บริหาร คณาจารย์ และครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์พุทธี บ่อทรัพย์ ศึกษาานิเทศก์จังหวัด และอาจารย์ธารณา ฉายาเกียรติ เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากท่านผู้กล่าวนามองค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้องข้างต้น เป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

วารีรัตน์ เกิดผล

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย"ทุนคุณชัย"

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท และนโยบายพัฒนาชนบท	8
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.).....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
สมมติฐานการวิจัย	27
3 วิธีดำเนินงาน	29
ประชากร	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
เกณฑ์การจัดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย.....	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	41

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของผู้บริหาร.....	44
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของครูผู้ปฏิบัติงาน.....	57
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหาร	70
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของครูผู้ปฏิบัติงาน	80
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาคำแนะนำตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	97
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	97
สมมติฐานการวิจัย	97
วิธีดำเนินการวิจัย	98
การวิเคราะห์ข้อมูล	99
สรุปผลศึกษาการค้นคว้า	99
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	125
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	135
ประวัติของผู้วิจัย	167

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	30
2	แสดงสภาพภาพส่วนตัวของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจำแนกตามตัวแปรต่างๆ	41
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการสอนวิชาชีพของผู้บริหาร	45
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำของผู้บริหาร	46
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของผู้บริหาร	48
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหาร	50
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่นของผู้บริหาร	52
8	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของผู้บริหาร	54
9	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหารโดยส่วนรวมทั้ง 6 ด้าน	56
10	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการสอนวิชาชีพของครูผู้ปฏิบัติงาน	58
11	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำของครูผู้ปฏิบัติงาน	59
12	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน	61
13	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของครูผู้ปฏิบัติงาน	63

14	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่นของครูผู้ปฏิบัติงาน	65
15	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยของครูผู้ปฏิบัติงาน	67
16	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของครูผู้ปฏิบัติงานโดยส่วนรวมทั้ง 6 ด้าน	69
17	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ	70
18	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ	72
19	วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร	
20	เปรียบเทียบรายค่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจำแนกตามอายุ	73
21	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา	74
22	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	75
23	วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร	77
24	เปรียบเทียบรายค่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	78
25	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดโรงเรียน	79
26	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ	80
27	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ	81

28	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา	82
29	วิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ของครูผู้ปฏิบัติงาน	83
30	เปรียบเทียบรายค่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ของครูผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดการข่าวสารแก่ชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษา	84
31	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	85
32	เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	86
33	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาชีพ.....	87
34	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการคัดเลือกและอบรม ผู้นำชุมชน.....	89
35	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการข่าวสาร แก่ชุมชน.....	90
36	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดศูนย์ประสานงาน กับหน่วยงานอื่น.....	92
37	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น.....	93
38	ความถี่และคำร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการบริการสุขภาพ อนามัย.....	95

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะมีโรงเรียนประถมศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศ มีอัตรากำลังเพียงพอในการดำเนินการพัฒนา อีกทั้งโรงเรียนประถมศึกษายังเป็นสถาบันทางการศึกษาที่เป็นฐานในการพัฒนาชนบทและประเทศโดยส่วนรวม ครูประถมศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมาก ถ้าครูเหล่านั้นได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในการให้บริการความรู้พื้นฐานแบบการศึกษาอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ชนบทที่ขาดโอกาส และด้วยการศึกษาจะทำให้เกิดผลดีแก่ประชาชนมากที่สุด

จากความสำเร็จดังกล่าวในช่วงที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) รัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวชนบทโดยมีหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สามารถพึ่งพาตนเองได้ ยึดหลักความต้องการที่แท้จริงของประชาชน แก้ปัญหาของประชาชนที่เผชิญอยู่จริง และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต (กฤษณสุธรรมวิจิตร, 2533:19) เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทที่ห่างไกลขึ้นไว้ชื่อว่า "โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท" เรียกชื่อย่อว่า "โครงการ กศ.พช." และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาเข้าร่วมดำเนินการตามโครงการได้ปีละ 300 โรงเรียนในเขตพื้นที่เป้าหมาย 38 จังหวัด โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 เป็นต้นมา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ขยายพื้นที่ออกไปเป็น 72 จังหวัด ในปี พ.ศ. 2535 มีโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการรวมทั้งสิ้น 14,720 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534:163) ดังนั้นแนวทางโครงการ กศ.พช. ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ยังให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาพื้นฐานของ

คนในชนบท โดยรักษาความต่อเนื่องของการดำเนินงานจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เพียงแต่ปรับ
แนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป เพียง
เล็กน้อย โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนให้พึ่งพาตนเองได้
โดยการฝึกกำลังกับส่วนราชการและองค์กรเอกชน เพื่อเตรียมักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อให้มี
ความรู้ความสามารถในด้านกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและครบวงจร
รวมทั้งระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาสนับสนุน และระดมพลังความคิดหาแนวทางใน
การพัฒนาชนบททุกรูปแบบมาใช้ในการพัฒนาคนแต่ละท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน
ประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ที่
เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นเน้นการปรับปรุงทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อบริการชุมชนใน
ท้องถิ่น ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนโดยการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
ของชุมชน จัดอบรมผู้นำ ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้บริการด้านการศึกษาแก่ประชาชน บริการ
ข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประสานงานบริการ และการประเมินผลดำเนินงานตามโครงการ

จากการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทที่ผ่านมา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการประเมินโครงการเพื่อสรุปผลการ
ดำเนินงานตามโครงการในปี 2526-2527 พบว่าการบริการด้านส่งเสริมอาชีพ การฝึกอบรมผู้นำ
ท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529: บทคัดย่อ) นอกจากนี้
ในปี พ.ศ. 2529 ได้ทำการประเมินโครงการทั้งโครงการพบว่าด้านคุณลักษณะของโรงเรียนหลัง
เริ่มดำเนินการดีกว่าก่อนเริ่มดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530:
บทคัดย่อ) จะเห็นได้ว่าการประเมินผลปีนี้อย่ามองในภาพรวมทุกด้าน ในปีพ.ศ. 2531 จึงได้
ทำการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการอีกพบว่า ในด้านการบริการส่งเสริม
อาชีพของประชาชน และการจัดโรงเรียนเป็นศูนย์ประสานงาน ตลอดจนการบริการด้านวิชาการ
และอาชีพยังมีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
2531: บทคัดย่อ)

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบทที่ชี้ให้เห็นปัญหาและอุปสรรคของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประกอบอยู่ เช่น สะอาด

พองอินทร์ (2527) ได้ทำการศึกษาพบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพประชาชน ไม่ให้ความร่วมมือ สุรางค์ ชูสิงห์ (2529) ได้ทำการศึกษาพบว่า การดำเนินของโรงเรียนในโครงการ กศ.พช.ประสบปัญหาด้านการบริการข่าวสารการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพอนามัย โชติ บุญทน (2531) ได้ทำการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการ กศ.พช.พบว่าด้านการจัดศูนย์ประสานงานปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและด้านจัดศูนย์ส่งเสริม กำนันพัฒนาการศิลปวัฒนธรรมเพิ่มเติมในท้องถิ่น การบริการข่าวสาร และการคัดเลือกผู้นำในท้องถิ่น ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สฤณี แสนสุวรรณศรี (2533) ได้ทำการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครู ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมด้านการอบรมผู้นำ ด้านการเสนอข่าว และการจัดโครงการ อาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัย

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานบริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนอยู่มาก ทำให้การดำเนินงานตามโครงการในโรงเรียนต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่ง ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ประถมศึกษา จึงต้องการที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่ามีปัญห การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริการชุมชนตามโครงการด้านใดบ้าง และควรแก้ไขปัญหานั้น อย่างไรเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และให้การสนับสนุนให้ เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อ พัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตัวแปร ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพที่เป็นจริงในการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี และสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง พิจารณาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจังหวัดกาญจนบุรีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ด้านการสอนวิชาชีพ
- 1.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน
- 1.3 ด้านการจัดบริการข่าวสาร
- 1.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน
- 1.5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น
- 1.6 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 80 คน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 51 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 29 คน

2.2 ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำนวน 633 คน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 474 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 159 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 3.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 41 คน
- 3.2 ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน จำนวน 308 คน

4. ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังนี้

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น

- ผู้บริหาร
- ครูผู้ปฏิบัติงาน

4.1.2 เพศ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง

4.1.3 อายุ แบ่งเป็น

- ต่ำกว่า 30 ปี
- ระหว่าง 30-40 ปี
- ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

4.1.4 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

4.1.5 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น

- ต่ำกว่า 5 ปี
- ระหว่าง 5-10 ปี
- ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

4.1.6 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น

- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกออก
เป็น 6 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการสอนวิชาชีพ

4.2.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน

4.2.3 ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน

- 4.2.3 ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน
- 4.2.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น
- 4.2.5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 4.2.6 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท หมายถึง ความยุ่งยากหรือข้อขัดข้องเมื่อโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ได้ปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่แล้วไม่อาจทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ทันทีทันใด ซึ่งสามารถจำแนกปัญหาออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสอนวิชาชีพ หมายถึง การให้การศึกษาแก่นักเรียนและประชาชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถบริการแก่ชุมชน ได้แก่ การทำแปลงสาธิตการเกษตร การสาธิตการเลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น การจัดวันตลาดนัด

1.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน หมายถึง การคัดเลือกผู้นำชุมชนเพื่อมาให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และปลูกฝังอุดมการณ์การเป็นนักพัฒนา กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถบริการแก่ชุมชนได้แก่ ผู้นำตัวอย่าง บุคคลตัวอย่างในชุมชน ยกย่องคนดี การปลูกสวนรุกขชาติท้องถิ่น วันประชาร่วมใจ ทำป้ายคำขวัญคณิศรพัฒนาบ้านเรา

1.3 ด้านการจัดบริการข่าวสาร หมายถึง การจัดโรงเรียนเพื่อบริการข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ แก่ประชาชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถจัดการบริการชุมชนได้แก่ ศูนย์บริการข่าวสาร ข่าวแผ่นเดียว บ่ายนิเทศข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ

1.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน หมายถึง การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาชนบท กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถบริการแก่ชุมชนได้แก่ ศูนย์วิชาการชุมชน การสอนวิชาชีพในท้องถิ่น นิทรรศการแสดงผลงาน การอ่านเพื่อช่วยผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา

ท้องถิ่น กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชน ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมกีฬา กีฬาสัมพันธ์
นันทนาการ จัดการละเล่นพื้นบ้าน จัดนิทรรศการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น วันสำคัญของ
ท้องถิ่น การบริการชุมชน การอุปสมบทหมู่

1.6 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย หมายถึง การจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์เพื่อจัด
กิจกรรมส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชน ได้แก่
การจัดอบรมแนะนำการใช้ยาสามัญประจำบ้าน การจัดอบรมผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
การป้องกันโรคระบาดและการให้ภูมิคุ้มกันโรค โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบล

2. หมู่บ้านในเขตชนบท หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบท
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อพัฒนาชนบท ในแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

3. โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พ.)
หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ที่อยู่ในโครงการ
พิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมี
วัตถุประสงค์ให้โรงเรียนเหล่านี้เป็นศูนย์กลางช่วยพัฒนาชนบทและได้รับเงินอุดหนุนโครงการจาก
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษาที่มีตำแหน่งเป็น อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือ
ผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนในปัจจุบัน

5. ครูผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการการศึกษา
เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีการศึกษา 2535

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำ
โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งหรือหลายโรงเรียนรวมกัน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่า 5 ปี
ระหว่าง 5-10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งประเภทของโรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น
โดยใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียนในการแบ่งเป็น 2 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน
ไม่เกิน 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอในบทนี้ จำแนกเป็น หัวข้อตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท และนโยบายการพัฒนาชนบท
2. โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พข)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. สมมติฐานการวิจัย

1. แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท และนโยบายการพัฒนาชนบท

1.1 แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชนบท

โรงเรียนประถมศึกษานับได้ว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญสถาบันหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่าสถาบันการศึกษาประเภทอื่น นอกจากนี้ยังเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยงานแรกที่กระจายครอบคลุมพื้นที่การพัฒนาชนบททั้งประเทศ ดังนั้นในการพัฒนาชนบทโดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมุ่งที่จะให้โรงเรียนเป็นผู้ให้การศึกษาผ่านเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ขยายผลการสอนจากห้องเรียนไปสู่ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชนบทเป็นหลัก โรงเรียนประถมศึกษาจึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งความรู้แก่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527:76) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีผู้เสนอหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบทไว้หลายท่านดังนี้

คว้น ขาวหนู (2526:41) กล่าวว่า โรงเรียนในชนบทไม่ว่าโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมควรกระทำให้อยู่ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปรากฏเป็นจริง และร่วมขจัดปัญหาของชาวชนบท โดยร่วมมือพัฒนาชนบทในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ช่วยเหลือชุมชนในชนบทให้ได้รับประโยชน์จาก

โรงเรียนด้วย เมื่อเป็นอย่างนี้โรงเรียนจึงมีหน้าที่พัฒนาชนบท 3 ประการด้วยกันคือ

1. สอนและอบรมนักเรียน
2. สอนประชาชน
3. บริการชุมชน

ธีรวัฒน์ นิจนตร (2528:116-117) กล่าวว่า โรงเรียนแต่ละชุมชนนั้นต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่ เพราะนักเรียนที่เข้าศึกษาส่วนใหญ่ก็เป็นเด็กที่อยู่ในท้องถิ่น การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาชุมชนจึงมีหลายแนวทางแล้วแต่ความพร้อมของโรงเรียน และสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนสามารถมีบทบาทได้สองทาง คือ

1. บทบาทโดยทางอ้อม โดยให้นักเรียนเป็นตัวเชื่อมโยงหรือเป็นสื่อกลางระหว่างบ้านกับโรงเรียน กล่าวคือ เด็กจะนำความรู้ ความคิด และทัศนคติต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียนไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองของตน โรงเรียนมีเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาอย่างไรก็ถ่ายทอดฝึกฝนให้นักเรียนแล้วนำไปใช้ที่บ้าน เมื่อผู้ปกครองเห็นดีงาม หรือรู้ว่ามิประโยชน์จะปฏิบัติตามหรือเผยแพร่ต่อ ๆ กันไป

2. บทบาททางตรง เป็นการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยให้เด็กและผู้ใหญ่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมที่สนองความต้องการของชุมชน เช่น การร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอาชีพแก่เยาวชน การติดต่อประสานงานกับคนในชุมชนและการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อให้คนในชุมชนนำไปใช้ในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชนบท ดังได้กล่าวข้างต้น สุพิชญา อีระกุล (2521:45) ยังได้เสนอวัตถุประสงค์ทั่ว ๆ ไปในการจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนในการที่จะให้ประชาชนในชุมชนแสวงหาความรู้และใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. เพื่อต้องการกระตุ้นและจูงใจประชาชนรู้จักปฏิบัติในด้านสุขภาพอนามัย เกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครอบครัว สวัสดิภาพสังคม ทั้งนี้เพื่อยกฐานะเศรษฐกิจของประชาชนให้ดีขึ้น

3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนร่วมมือกันพัฒนาชุมชนของตนเอง
 4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจระบอบประชาธิปไตย
 5. เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการวางแผนนโยบาย โครงการสอนร่วมงาน ร่วมกิจการโรงเรียนให้มากขึ้น
 6. เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำให้กับชุมชนในการทำงานในชุมชน โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนเป็นพื้นฐาน
 7. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการวางแผนในชุมชน
 8. เพื่อร่วมมือปรับปรุงโครงการการศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนจังหวัดให้เกิดผลดีกับประชาชนในท้องถิ่นยิ่งขึ้น
 9. เพื่อรับผิดชอบในกิจกรรมของชุมชนที่มีขึ้น เช่น งานประจำปี งานสงกรานต์ งานปีใหม่ เป็นต้น
 10. เพื่อดำเนินการสอน และการบริการชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของบุคคลทุกคนในชุมชน
 11. เพื่อส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน
 12. เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์
 13. เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพโดยสุจริต
- แนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า ในการที่โรงเรียนประถมศึกษาจะทำหน้าที่เป็นศูนย์การประสานและพัฒนาได้นั้น โรงเรียนประถมศึกษาต้องสวมบทบาทสำคัญคือจัดการศึกษาภายในโรงเรียนตามหลักสูตร เพื่อผลิตคนให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาคนในชุมชน และบทบาทในการเป็นผู้จัดการหรือประสานให้เกิดการพัฒนาขึ้น คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาชุมชนของตนเอง รวมถึงกันพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง นำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานสัมพันธ์กัน

1.2 แนวนโยบายการพัฒนาชนบทแห่งชาติ

รัฐบาลได้มีแผนพัฒนาประเทศอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 และ 2 (2504 - 2514) การพัฒนาชนบทยังไม่ชัดเจนและ

เป็นส่วนประกอบในด้านอื่น ๆ ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งสองฉบับเท่านั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 และ 4 (พ.ศ. 2515 - 2524) ได้เริ่มให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท แต่ยังมีได้แยกการพัฒนาชนบทออกมาอย่างชัดเจน การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานต่างคนต่างทำ ส่วนใหญ่มุ่งการเพิ่มผลผลิต และรายได้ของประเทศเป็นส่วนรวม มิได้มุ่งไปที่การพัฒนาชนบทจึงเกิดปัญหาช่องว่างและความเหลื่อมล้ำในฐานะรายได้ระหว่างชนบทกับเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประสบปัญหาความยากจนและล้าหลัง ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525 - 2529) รัฐจึงได้เปลี่ยนแนวทางใหม่เพื่อให้เข้าถึงประชาชนและให้ประชาชนได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมให้ประชาชนรู้จักพึ่งตนเองมากที่สุด รัฐจึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาชนบทขึ้นโดยเฉพาะทั้งเป็นแผนห้าปีและแผนรายปี มีการจัดระบบการบริหารการพัฒนาชนบทเมืองคักรที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทได้แก่กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข การพัฒนาชนบทจึงมีความสำคัญอย่างมากในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 นี้ โดยมีแนวการพัฒนาชนบทในปัจจุบันดังนี้ (กฤษกร สุธรรมวิจิตร. 2533 : 19)

1. ยึดพื้นที่เป็นหลักโดยให้ความสำคัญแก่พื้นที่ยากจนหนาแน่น
2. ยึดหลักความจำเป็นพื้นฐาน หรือ จปร. โดยพัฒนารูานะของประชาชนให้พออยู่พอกินและมีบริการพื้นฐานนั้นแต่อย่างทั่วถึงในเขตชนบทที่มีความยากจนหนาแน่น
3. ยึดหลักการให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด
4. ยึดหลักความต้องการที่แท้จริงและการแก้ปัญหาของประชาชนที่เผชิญอยู่จริงและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
5. ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้มีส่วนในการแก้ปัญหาของตนเองให้มากที่สุด

1.3 กรอบนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้สนองนโยบายการพัฒนาชนบทของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ของการพัฒนาชนบท ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) นี้แนวนโยบายการดำเนินงาน และแนวนโยบายการพัฒนาชนบทคงยึดนโยบายเดิมที่กำหนดไว้ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 เป็นหลัก โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องพัฒนาคุณภาพประชาชน

ในชนบททั้งในและนอกโรงเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 4 - 5)

1. เพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้พื้นฐานเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ
ของแต่ละบุคคล แต่ละครอบครัวตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น
2. พัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมืองดี อัน
พึงประสงค์ของชาติบ้านเมือง มีคุณธรรม จริยธรรม และความหวงแหนในแผ่นดินเกิด
3. พัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสุขภาพอนามัย การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ
การบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์
4. พัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาชนบท และมีทัศนคติที่ดีต่อ
งานพัฒนาชนบทของรัฐบาล

เพื่อให้กรอบนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการดำเนินไปอย่างมีเป้าหมาย
และทิศทางอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาชนบทของรัฐบาล
จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. ระดมสรรพกำลังทรัพยากรที่มีอยู่ในทุกหน่วยงานเพื่อพัฒนาชนบท
2. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ ในทุกลักษณะตามกำลังความสามารถ
3. จัดระบบโครงสร้างรูปแบบกระบวนการในการพัฒนาชนบทผสมผสานกันตั้งแต่ระดับ
กระทรวงจนถึงพื้นที่เป้าหมาย
4. ใช้สถานศึกษา วัด และศาสนสถานทุกศาสนาเป็นศูนย์ดำเนินการพัฒนาชนบทของ
แต่ละท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นอกจากนี้ในการวางแผนพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการนั้นจะต้องกำหนดในการ
ดำเนินงานเพื่อช่วยให้การวางแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัดเป็นไปได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายของรัฐบาล
และสอดคล้องกับกระทรวงอื่น ๆ โดยไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพื่อช่วยให้คณะ
ทำงานในระดับกรม จังหวัด มีหลักการในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดหลักการไว้ 2 หลักการ
คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 5)

1. หลักการโดยส่วนรวมที่จะลงไปพัฒนาชนบทจะต้องยึดหลักดังต่อไปนี้
 - 1.1 การพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เราเพียงแต่เสนอแนะวิธี แนวทางให้ชาวบ้าน

ได้รู้วิธีแก้ปัญหาหรือดำเนินการด้วยตนเอง

1.2 การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้าช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ

1.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ ให้ประชาชนรับรู้ รับผิดชอบมีส่วนร่วมกับทางราชการ

2. หลักการโดยทั่วไปเน้นหลักการดังต่อไปนี้

2.1 ให้ประชาชนในชนบทมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถช่วยตนเองได้มากขึ้น

2.2 ดำเนินการพัฒนารอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิผลและความสามารถในการแก้ปัญหาในชนบท

จากกรอบนโยบายการพัฒนารอบอย่างกว้างขวางจะเห็นได้ว่า ภารกิจที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเนื่องจากแผนพัฒนารอบอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความรู้และการศึกษา เน้นการพัฒนาคนในชนบททั้งในและนอกระบบโรงเรียนในพื้นที่ชนบทที่ขาดโอกาสและด้วยทางการศึกษาให้มีโอกาสได้พัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายในชนบทที่ยังอยู่ในสภาพที่ช่วยตนเองไม่ได้ให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนารอบอย่างกว้างขวาง มีทักษะทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพสามารถนำความรู้และทักษะดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์ ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นจนถึงระดับพออยู่พอกิน มีสุขภาพอนามัยดี มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ตลอดจนตระหนักในสิทธิหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทั้งนี้โดยให้สถานศึกษาและศาสนสถานเป็นศูนย์กลางในการพัฒนารอบอย่างกว้างขวาง

2. โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.)

ความเป็นมา

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโครงการที่ดำเนินงานมาตามแผนพัฒนารอบอย่างกว้างขวางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526-2529 ดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจนใน 38 จังหวัด โดยพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้

เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาหมู่บ้านเขตบริการของโรงเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และให้สามารถพึ่งตนเองได้ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 นั้น ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในโครงการปีละ 300 โรงเรียน รวม 1,200 โรงเรียน และยังมีโรงเรียนอาสาสมัครเข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการเป็นจำนวน 978 โรงเรียน

จากการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 ผลปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการสามารถจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบทได้ผลดีตามนโยบายของรัฐบาล และกรอบนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) และคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กปช.) จึงมีมติให้ขยายงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทต่อไปในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยเพิ่มจำนวนโรงเรียนเป็นปีละ 1,500 โรงเรียน และขยายพื้นที่ที่พัฒนาจาก 38 จังหวัดเป็น 72 จังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533:25) แต่เนื่องจากโรงเรียนและหมู่บ้านในเขตชนบทของประเทศมีอยู่จำนวนมาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสามารถดำเนินการจัดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมาได้เพียง 13,000 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 31,435 โรงเรียน จึงขยายโครงการนี้ต่อไปอีกในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) โดยกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดที่ตั้งอยู่ในชนบททุกโรง จัดโรงเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาหมู่บ้านชนบทต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534:163) โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนและสามารถให้บริการทางการศึกษา อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม พละนันทนาการ และข่าวสารแก่นักเรียนและประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยระดมทรัพยากรทั้งหลายในท้องถิ่น และได้รับความร่วมมือจากองค์กรที่เกี่ยวข้องสนับสนุนส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มี 5 ประการ คือ

1. เพื่อจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนให้พึ่งตนเองได้ โดยการฝึกกำลังกับส่วนราชการและองค์กรเอกชน ดังนี้

1.1 ปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตได้

1.2 ส่งเสริมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกันสามารถดำเนินการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการพัฒนาคนและทรัพยากรที่มี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนที่โรงเรียนรับผิดชอบ

1.3 เพื่อพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักและยอมรับความจำเป็นในการพัฒนาชุมชนโดยการพึ่งตนเอง

1.4 ให้อริักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำให้ได้นันำที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละและมีคุณสมบัติของนักพัฒนา เพื่อจะได้ช่วยพัฒนาคนในหมู่บ้านโดยการทำเป็นตัวอย่าง

1.5 ให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1.6 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นแหล่งข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

1.7 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ประสานงาน ตลอดจนการบริการค้าวิชาการและอาชีพ เพื่อพัฒนาชนบท

1.8 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

2. เพื่อเตรียมนักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อให้มีความสามารถในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมตามสภาพท้องถิ่นและครบวงจร

3. เพื่อระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาสนับสนุน

4. เพื่อติดตามผลและนำผลงานที่ดีเด่นของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทมาใช้ประโยชน์โดยเน้นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเป็นพิเศษ

5. เพื่อระดมความคิดและแนวทางในการพัฒนาชนบททุกรูปแบบมาใช้ในการพัฒนาคนของแต่ละท้องถิ่น

เป้าหมายโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทด้านคุณภาพ เพื่อให้การปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่เป้าหมายให้เข้าโครงการให้ประชาชนได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข การปกครองตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถดำเนินงานให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการช่วยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:5) จึงได้กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. โรงเรียนสามารถสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาคนในหมู่บ้านมาจัดทำโครงการ
3. จัดการพัฒนาผู้นำ และบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความเข้าใจเรื่องผู้นำกลุ่มและการพึ่งตนเอง
4. ให้การศึกษาวิชาชีพและข่าวสารแก่ประชาชน
5. จัดโรงเรียนเป็นศูนย์ส่งเสริมและประสานงานด้านการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่นแก่ประชาชน

เป้าหมายโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทด้านปริมาณ

ส่วนเป้าหมายด้านปริมาณในปีงบประมาณ 2535 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534:164) ได้จัดโรงเรียนประถมศึกษาเข้าในโครงการ กศ.พช. เพิ่มขึ้นอีก 4,000 โรงเรียน และเลือกโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการอยู่เดิมที่ดำเนินการได้ผลดีให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม 1,000 โรงเรียน

วิธีดำเนินงานตามโครงการ

ขั้นตอนในการดำเนินงานตามโครงการมีดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525:2)

1. จัดทำรายละเอียดของโครงการเพื่อประกอบการสัมมนาและนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ

2. ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
3. จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดรูปแบบและสร้างเครื่องมือในการดำเนินงานเอกสาร

คู่มือครู

4. จัดสัมมนาแบบเข้มเพื่อกำหนดรูปแบบแนวคิดและสาระสำคัญของโครงการเพื่อให้เป็น

คู่มือดำเนินงาน

5. ประชุมสัมมนาคณะกรรมการปฏิบัติงานระดับอำเภอ โดยแบ่งเป็นจุด ๆ ตามเขตการศึกษา หรือเขตภูมิศาสตร์

6. คณะกรรมการปฏิบัติงานระดับอำเภอ จัดสัมมนาระดับจังหวัดเพื่อวางแผนปฏิบัติงานและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด

7. คณะกรรมการโครงการนี้ออกเยี่ยมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง

8. จัดสัมมนาเพื่อทบทวนรูปแบบ โครงการของจังหวัดทุก ๆ ปี ปีละครั้ง

9. คณะกรรมการโครงการนี้รวบรวมผลงานดีเด่นเผยแพร่ และประเมินผลงานตามโครงการทุก ๆ ปี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

คุณสมบัติของโรงเรียนที่จะเข้าโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 4 - 5) ได้กำหนดคุณสมบัติของโรงเรียนที่จะเข้าโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทดังนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้ผลดีกว่าโรงเรียนใกล้เคียง
2. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนไม่น้อยกว่า 120 คน และมีครูซึ่งทำการสอนประจำที่โรงเรียนไม่น้อยกว่า 7 คน (ในกรณีโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย มีจำนวนนักเรียนและครูไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ก็อาจได้รับการยกเว้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้าน)
3. คณะครูในโรงเรียนนั้นจะต้องพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่หรือหมู่บ้านใกล้เคียง ไปมาสะดวก ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนครูทั้งโรงเรียน

4. มีบริเวณเพียงพอที่จะใช้เป็นสถานที่สำหรับสาธิตวิชาชีพด้านการเกษตรและวิชาชีพอื่น ๆ

วิธีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการ

ดังได้กล่าวไว้ในฉันทลักษณ์ว่าโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท เกิดจากความจำเป็นต้องการแก้ปัญหาความยากจนและต้องการพัฒนาเขตชนบทให้ก้าวหน้า โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นองค์กรสำคัญของรัฐที่จะต้องรับภารกิจตามนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท และเป็นศูนย์การพัฒนารวมชนในชนบท กอปรกับหลักการพัฒนาชนบทที่มุ่งให้ประชาชนได้ช่วยแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ดังนั้นประชาชนในหมู่บ้านจึงเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านเป็นศูนย์เพื่อพัฒนารวมชนของเขา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2531:25) ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาเข้าโครงการตามลำดับ ดังนี้

(1) คณะกรรมการหมู่บ้าน/(กม.) เสนอชื่อโรงเรียนประถมศึกษาของหมู่บ้านชนบท เพื่อให้สภาตำบลพิจารณาเลือกโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่มีปัญหาด้านความรู้และการศึกษาแล้ว จัดลำดับก่อนหลัง โดยคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทล้าหลังที่ควรได้รับการพัฒนามาก่อน จึงพิจารณาโรงเรียนในพื้นที่ชนบทปานกลางและพื้นที่ชนบทก้าวหน้าตามลำดับ แล้วจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบลส่งให้คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.)

(2) คณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับอำเภอ/(กพอ.) และผู้แทนกระทรวงประจำจังหวัด พิจารณาแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ จัดทำแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด จัดลำดับความสำคัญแล้ว นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) อนุมัติ

(3) เมื่อกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด/(กพจ.) อนุมัติแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด แล้วและส่งให้แก่ศูนย์ประสานงานพัฒนาชนบทแห่งชาติ/(ศพช.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แยกแผนจังหวัดส่งกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณาจัดงบประมาณสนับสนุน

การดำเนินการระดับจังหวัด อำเภอและโรงเรียน

เพื่อให้เกิดผลตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี (2531:1-9) ได้กำหนดหลักการกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. จัดทำโครงการอบรมเข้ม เมื่อได้รับแจ้งงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. การประสานงาน เตรียมเอกสาร วัสดุในการอบรม

3. จัดการฝึกอบรม 3 วัน เกี่ยวกับ

3.1 ความรู้เรื่องการจัดงบประมาณเกี่ยวกับโครงการ กศ.พช. ของโรงเรียน

3.2 พิธีจุดเทียนแห่งปัญญา

3.3 การอบรมพัฒนาจิตใจ

3.4 ปาฐกถาอุดมการณ์การพัฒนาชนบท

3.5 อบรมวิชาการการพัฒนาชนบทแนวใหม่

3.6 ศึกษาคู่มือการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

11 เล่ม

3.7 สรุปวิจารณ์ทำความเข้าใจ

3.8 รับรู้ประสบการณ์จากการทำงาน

3.9 การประเมินผลก่อนหลังการอบรม

4. การนิเทศติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติที่โรงเรียน

วิธีการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

เพื่อให้วิธีดำเนินงานตามโครงการนี้สอดคล้องและสามารถสนองตอบนโยบายการพัฒนาชนบทของชาติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529:13-14) จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. คณะครูและนักเรียนร่วมกันทำความเข้าใจและแบ่งงานกันสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาคนในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ตามวิธีการและแบบฟอร์มที่ได้จากการฝึก

อบรมระดับจังหวัด อำเภอและโรงเรียน แล้วนำข้อมูลพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการและ
กิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน

2. จัดอบรมและสัมมนาผู้นำชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย ให้ความรู้ ความเข้าใจในโครง
การ กศ.พช. และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนตามความถนัดแต่ละคน โดยมี
การติดตามและประเมินผลเป็นระยะ

3. ปรับปรุงบริเวณสถานที่และสนามของโรงเรียน ให้เหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางใน
การพัฒนาชุมชน ตามข้อมูลที่สำรวจสภาพปัจจุบันที่ได้มา เพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการใน
โรงเรียนได้ตลอดปี โดยจัดทำสถิติผู้มาใช้บริการเอาไว้ด้วย

4. จัดซื้อหา วัสดุครุภัณฑ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนวิชาชีพในชนบท
ภายในวงเงินที่ได้รับ โดยประชุมปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้วัสดุครุภัณฑ์ตามข้อมูลที่ได้
สำรวจมา และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการพัฒนาชนบทยากจนมากที่สุด

5. ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เด็กเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ใน
การพัฒนาตนเองและสังคม ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 โดยศึกษาจากเอกสารที่ได้รับ และ
จากการปรับปรุงของคณะครูในโรงเรียน เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้น เกิด
ประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเองและสังคมอันจะช่วยพัฒนาคนในหมู่บ้านให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. ให้บริการด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในหมู่บ้านให้สอดคล้องกับ
สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่น ตามที่สำรวจมาได้โดยความร่วมมือของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. บริการข่าวสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในปัจจุบัน พื้นที่เป้าหมายโดยจัดให้มี
ตารางกำหนดเวลาบริการข่าวสารอย่างแน่นอน และจัดให้มีผู้รับผิดชอบประจำรายการต่าง ๆ
ด้วย แล้วประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบ

8. ให้บริการชุมชนด้านนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น
แก่ประชาชน ตามโอกาสอันเหมาะสมและตรงกับความต้องการ

9. ประสานงานบริการและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
ผู้แทนของกระทรวงต่าง ๆ ส่วนราชการอื่น ๆ และหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์จะช่วย
พัฒนาชนบท โดยจัดทำเป็นแผนงานที่ประสานสัมพันธ์กัน

10. วัดผลและประเมินผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดดำเนินการโดยวิธีต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอแล้วนำผลการประเมินมาพิจารณาประกอบ เพื่อปรับปรุงโครงการและกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

ภารกิจของโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

จากการศึกษาภารกิจในคู่มือการดำเนินงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการประกอบด้วยการวิเคราะห์ภารกิจหลักของโรงเรียนในโครงการ สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียน ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสอนวิชาชีพ หมายถึง ให้การศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ภารกิจที่โรงเรียนสามารถให้บริการแก่ชุมชน ได้แก่ การทำแปลงสาธิตการเกษตร การสาธิตการเลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก การส่งเสริมอาชีพ การสาธิตปรุงอาหารคาวและหวาน การประดิษฐ์เศษวัสดุที่เหลือใช้ การจัดสวน และการจัดตลาดนัด ฯลฯ
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน หมายถึง การคัดเลือกผู้นำชุมชน เพื่อให้การฝึกอบรมด้านความรู้ และทักษะต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ และปลูกฝังอุดมการณ์เป็นนักพัฒนา ภารกิจที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชน ได้แก่ การฝึกผู้นำตัวอย่างพัฒนาบ้านเรายกย่องคนดี กลุ่มบ้านตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนตัวอย่าง การปลูกสวนรุกขชาติท้องถิ่น การทำป้ายคำขวัญ และคติพจน์วันประชาาร่วมใจ ฯลฯ
3. ด้านการจัดบริการข่าวสาร หมายถึง การจัดโรงเรียนเพื่อบริการข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ แก่ประชาชน ให้ประชาชนได้รับทราบ รู้จักคิดวิจารณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดเป็นและแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ภารกิจที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชน ได้แก่ ความรู้สู่ประตูบ้าน ข่าวแผ่นเดียว ห้องสมุดโรงเรียน จัดป้ายนิเทศข่าวเหตุการณ์ และวันสำคัญ การอ่านข่าวทางเครื่องกระจายเสียง ฯลฯ
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน หมายถึง การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ภารกิจที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชน ได้แก่ ศูนย์วิชาการชุมชน ศูนย์ประสานงานฝึกอบรมในท้องถิ่น กองทุนสวัสดิการ นิทรรศการแสดง

ผลงาน การอ่านเพื่อช่วยผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชน ฯลฯ

5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น หมายถึง การจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการออกกำลังกาย และการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ ในท้องถิ่น ตลอดจนการอนุรักษ์เผยแพร่กิจกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณของชุมชน การกิจที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมทักษะกีฬาพื้นฐาน กีฬาสัมพันธ์ นันทนาการ การละเล่นพื้นบ้าน จัดนิทรรศการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น วันสำคัญของท้องถิ่น การอุปสมบทหมู่ การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน วันกตัญญู กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ฯลฯ

6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย หมายถึง การจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน การกิจที่โรงเรียนสามารถจัดบริการชุมชนได้แก่ การจัดอบรมแนะนำการใช้ยาสามัญประจำบ้าน การอบรมผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (อ.ส.ม.) การป้องกันโรคระบาด การให้ภูมิคุ้มกันโรคโดยรวมเมื่อมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำอำเภอ การรักษาความสะอาด การส่งเสริมการประกอบอาหาร โดยไม่เสียคุณค่าอาหารโภชนาการ โครงการดื่มแก้วเหลือง การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ ฯลฯ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองศักดิ์ คุ่มขำน้ำ (2519) ศึกษากิจกรรมและปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่สอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินการของโรงเรียนชุมชนเท่าที่ควร มีกิจกรรมเน้นหนักไปในด้านการปรับปรุงโรงเรียนและการเรียนการสอน ปัญหาการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่ ขาดเครื่องมือและครูสำหรับฝึกสอนวิชาชีพให้แก่ประชาชน ขาดความช่วยเหลือสนับสนุนด้านกำลังใจและงบประมาณจากฝ่ายบริหารระดับเหนือขึ้นไป ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มักจะใช้เวลาไปประกอบอาชีพหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่สนใจกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียน

สะอาด พองอินทร์ (2527) ศึกษาบทบาทในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารการศึกษาและครู ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารการศึกษาเห็นว่าบทบาทที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ บทบาทด้านการเมือง การปกครอง ครูเห็นว่าบทบาทที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ บทบาทด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูคือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนของประชาชน ความยากจนของประชาชน เงินงบประมาณไม่เพียงพอขาดบุคลากรด้านอาชีพ

สุรางค์ ชูสิงห์ (2529) ศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้นำท้องถิ่นต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาชุมชนตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการ กศ.พช. ในทัศนะของผู้บริหาร ครูและผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทต่อการพัฒนาชนบท จากการวิเคราะห์ปัญหาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่ได้พักที่โรงเรียนทำให้ขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน การวางแผนด้านการศึกษาไม่ดีพอ ไม่ครอบคลุมปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ขาดการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ

สมพงษ์ แสงศรี (2529) ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนประจำปีงบประมาณ 2526 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมพื้นฐานตามหลักการและเหตุผล และวิธีการขั้นตอนการดำเนินงานตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ศูนย์บริการข่าวสารคัดเลือกอบรม ผู้นำชุมชน การสอนวิชาชีพ และศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น และปัจจัยในด้านขนาดของโรงเรียน วัสดุทางการศึกษา อายุ และภูมิฐานะของผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่มีผลต่อการจัดกิจกรรมพื้นฐานในโครงการ กศ.พช.แต่อย่างใด

ไชติ บุญทน (2531) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. มีความคิดเห็นโดยส่วนรวมต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูโรงเรียนในโครงการ กศ.พช.

เห็นว่าโดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนนอกโครงการเห็นว่าโดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนนอกโครงการ กศ.พข. เห็นว่าโรงเรียนจัดบริการด้านกีฬาและนันทนาการมากที่สุด ด้านเศรษฐกิจและอาชีพปฏิบัติน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนในโครงการต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษาเอกระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูโรงเรียนในและนอกโครงการมีความคิดเห็นต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษาเอกระบบโรงเรียนด้านกีฬาและนันทนาการแตกต่างกัน ปัญหาในการจัดบริการการศึกษาพบว่า การขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการมากที่สุด การแก้ไขปัญหาใช้วิธีการประสานงานระหว่างโรงเรียน ประชาชน หน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อขอความร่วมมือ

วิสุทธิ ราตรี (2532) ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในชนบทยากจน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนด้านโครงการมีปัจจัยอยู่สองปัจจัยคือ แรงจูงใจในการปฏิบัติตามโครงการและการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ ปัจจัยด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนมีหกปัจจัยคือ ความคิดริเริ่มในการพัฒนา ประสิทธิภาพในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มนุษย์สัมพันธ์ จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมและความเชื่ออำนาจภายในตน

สุกัญญา แสนสุวรรณศรี (2533) ศึกษาเจตคติของครูผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานต่อโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าครูผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดสกลนครมีเจตคติที่เห็นด้วยกับการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทโดยส่วนรวม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานมีเจตคติที่เห็นด้วย ด้านบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาการสอนวิชาชีพ ครูผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษากับการพัฒนาชนบท การนำเอาหลักการโครงการ กศ.พข. มาเผยแพร่ การประสานงานกับประชาชนและหน่วยงานอื่น การคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน การเสนอข่าวสารและหอกระจายข่าวของโรงเรียนสหกรณ์ โรงเรียน อาหารกลางวันโรงเรียน การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมส่วนด้านการบริการความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นมีเจตคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ด้านประชาชนพบว่า ประชาชนไม่เข้าใจเรื่องโครงการ กศ.พช. ประชาชนยังยากจนและไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ผู้นำชุมชนบางส่วนที่ขาดคุณสมบัติผู้นำ ด้านครูในโรงเรียนพบว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. มีการะในการสอนมาก ครูขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินงาน ได้แก่ ยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน อุปกรณ์การขยายพันธุ์พืช ครูไม่มีที่พักอาศัย มีรายได้น้อย ด้านโรงเรียนพบว่า โรงเรียนในโครงการ กศ.พช. เมื่อดำเนินงานจัดให้มีกิจกรรมทางการเกษตร ผลผลิตจากกิจกรรมทางการเกษตรไม่สามารถหาตลาดได้

บุญทัน สุขกลาง (2534) ศึกษาการจัดกิจกรรมในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ตามทัศนะข้าราชการครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการ กศ.พช. ในทัศนะผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมด้านการจัดศูนย์ประสานงาน การพัฒนาผู้นำในชุมชนการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีในท้องถิ่นปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และในการจัดกิจกรรมด้านการสอนวิชาชีพ การจัดศูนย์บริการข้าว ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการ กศ.พช. ในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีความเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

รามิเรซ (Ramirez. 1969 : 2183-2184) ศึกษากิจกรรมและวิธีดำเนินการของโรงเรียนชุมชนในสหรัฐอเมริกา สรุปผลการวิจัยได้ว่าวิธีดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชนเป็นอย่างดี คือ โรงเรียนใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการดำเนินงานมีการบริการต่าง ๆ แก่ชุมชน มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อจะหาแนวทางแนะนำให้ประชาชนรู้จักปรับปรุงตนเอง และชีวิตในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น มีการใช้แหล่งวิชาในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ได้อาศัยการตัดสินใจของหมู่คณะเป็นหลักในการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียนและได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับประชาชน

บรูซ (Bruce. 1979 : 6026) ศึกษาบทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนและครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตตะวันตกตอนกลางของอเมริกา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ ครูและประชาชนต้องการให้ครูใหญ่ทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อช่วยแก้ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาวัยรุ่น สร้างเสริมโปรแกรมสนับสนุนการของชุมชน จัดประชุมร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อผลในการศึกษาของผู้เรียน และต้องการให้ครูใหญ่ที่อยู่อาศัยในบริเวณโรงเรียนที่เขาปฏิบัติอยู่

สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท พอสรุปได้ว่า เป็นโครงการที่เกิดจากความจำเป็นต้องแก้ปัญหา ความยากจน และต้องการพัฒนาเขตชนบทล้าหลัง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นองค์กรหนึ่งของรัฐที่รับผิดชอบโครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2535) เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาชนบท ได้ใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ประสานความร่วมมือ จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง และยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น และกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสำคัญ การดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทนี้จะช่วยเสริมให้การใช้หลักสูตรครบถ้วนสมบูรณ์ และบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการนี้กิจกรรมเสริมหลักสูตรอีกหลายประการ และขยายวิธีการสอนจากห้องเรียนออกไปสู่หมู่บ้านและชุมชน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาชนบท ดังนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจึงมีวิธีดำเนินงานโดยยึดวัตถุประสงค์ทั้งแปดข้อของโครงการ เป็นหลักในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการด้านการสอนวิชาชีพให้แก่ประชาชน เนื่องจากขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และขาดครูที่มีทักษะด้านอาชีพ ด้านการประสานงานกับหน่วยอื่น ความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ด้านการบริการการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานต่างกัน และโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันยังประสบปัญหาการดำเนินงาน

ตามโครงการต่างกันอีกด้วย

จากรายงานการวิจัยที่สรุปมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้เท่าที่ควร เพราะมีปัญหาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบอยู่ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการกิจหลักที่โรงเรียนต่าง ๆ ในโครงการปฏิบัติการอยู่เป็นประจํามากำหนดปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งจำแนกออกเป็นด้านการสอนวิชาชีพด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการข่าวสาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดศูนย์บริการสุขภาพอนามัย

4. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

2. ครูผู้ปฏิบัติงานเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารอายุต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียน

ประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

4. ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

5. ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

6. ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

7. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ

กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

8. ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
9. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
10. ครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2535 จำนวนผู้บริหาร 80 คน จำนวนครูผู้ปฏิบัติงาน 633 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 713 คน

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกขนาดโรงเรียน ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท เป็น 2 ขนาด คือ ขนาดเล็ก 29 โรงเรียน ขนาดกลาง 51 โรงเรียน ซึ่งจะมีผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 29 คน ขนาดกลาง 51 คน และครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนขนาดเล็ก 159 คน ขนาดกลาง 474 คน

ขั้นที่ 2 โดยใช้การสุ่มโรงเรียนจากขั้นที่ 1 มาร้อยละ 50 ของแต่ละขนาดของโรงเรียน โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจากโรงเรียนขนาดเล็ก 15 โรงเรียน ขนาดกลาง 26 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 349 คน ดังรายละเอียดแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	อำเภอ/ชื่อโรงเรียน		ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติงาน
ขนาดกลาง	อ.เมือง	1.บ้านท่าท่อม	1	7
		2.วัดเขาน้อย	1	7
	อ.ทองผาภูมิ	3.วัดปรังกาสี	1	7
		4.บ้านป่าไม้สะพานลาว	1	7
		5.บ้านเหมืองสองท่า	1	8
		6.บ้านหินลาด	1	8
		7.วัดหินลาด	1	11
		8.บ้านไร่	1	6
		9.บ้านไร่ป่า	1	6
		10.สมาคมป่าไม้	1	9
		11.บ้านเกร็งกระเวีย	1	7
		12.บ้านประชาไม้	1	6
	อ.ไทรโยค	13.บ้านห้วยกะทะทอง	1	7
		14.สมาคมไทย-ออสเตรเลีย	1	9
	อ.ทองผาภูมิ	15.บ้านเสาหงส์	1	11
	อ.บ่อพลอย	16.บ้านวังคัง	1	7
		17.บ้านหนองกระท่อม	1	10
	อ.พนมทวน	18.บ้านวังไผ่	1	6
	อ.เลาขวัญ	19.บ้านหนองกระพนก	1	9
		20.บ้านหนองแสลบ	1	12
		21.บ้านหนองปลิง	1	9

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	อำเภอ/ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติงาน
ขนาดเล็ก	อ.เลาขวัญ 22.บ้านหนองปรือ	1	10
	อ.ศรีสวัสดิ์ 23.บ้านบนเขาแก่งเรียง	1	7
	24.บ้านหนององสิต	1	7
	อ.ทองผาภูมิ 25.บ้านกุยแท้	1	12
	อ.พนมทวน 26.วัดเบญจพาด	1	21
	อ.เมือง 1.บ้านทับศิลา	1	6
	2.ท่าไผะ	1	7
	อ.ทองผาภูมิ 3.บ้านนามกุย	1	5
	4.บ้านเหมืองแร่ฮีตอง	1	6
	5.บ้านทุ่งเสือโทน	1	6
	6.บ้านเสาหงส์	1	3
	อ.ท่าม่วง 7.บ้านโกรกตารอด	1	4
	อ.ศรีสวัสดิ์ 8.บ้านพองกะ	1	3
	อ.ไทรโยค 9.สามัคคีธรรมานุสรณ์	1	6
	อ.พนมทวน 10.บ้านวังรัก	1	6
	11.บ้านหนองเจริญสุข	1	6
	12.บ้านหนองโรง	1	6
	อ.เลาขวัญ 13.บ้านประชาพัฒนา	1	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติงาน
	อ.เลาขวัญ 14.บ้านหนองงูเห่าล้อม	1	6
	อ.ศรีสวัสดิ์ 15.บ้านหน้าเปี้ยว	1	6

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการข่าวสาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย มีลักษณะเป็นข้อคำถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ

มีปัญหามาก	มีน้ำหนักระแนเท่ากับ	3	คะแนน
มีปัญหามากกลาง	มีน้ำหนักระแนเท่ากับ	2	คะแนน
มีปัญหาน้อย	มีน้ำหนักระแนเท่ากับ	1	คะแนน
ไม่มีปัญหา	มีน้ำหนักระแนเท่ากับ	0	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นอย่างมีเสรีภาพ เกี่ยวกับการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการข่าวสาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย

2. วิธีสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของ

แบบสอบถาม

2.2 สืบหาปัญหาของการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โดยการไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับกรม ระดับจังหวัดและระดับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้ได้ขอบเขตและเนื้อหาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่ศึกษาข้างต้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการที่ปรึกษาปริญาณพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

2.5 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และภาคการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขภาษาและเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ แล้วนำความคิดเห็นมาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25 % (Edwards. 1954:152) ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วหาค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามไปด้วยตนเองถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอเพื่อนำส่งต่อครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ ตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ภายในวันที่ 22 มิถุนายน 2535
2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงผู้วิจัยได้เดินทางไปรับจากโรงเรียนด้วยตนเอง ส่วนพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล ศึกษาพิเศษประจำอำเภอจะเป็นผู้รวบรวมให้ โดยผู้วิจัยจะเดินทางไปรับที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
3. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้แบบสอบถามกลับคืน 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.57 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา นำมาพิจารณาและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์แล้วลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ทาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในแต่ละด้าน และโดยส่วนรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยการหาค่า t-test และ F-test .
3. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด นำมารวบรวมคำตอบแล้วจัดลำดับ จากผู้ที่ตอบมากที่สุดเป็นอันดับ 1 และอันดับรองลงมาตามลำดับความถี่ จากความถี่มากไปหาความถี่น้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. สถิติสำหรับการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970:161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i แทน ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t แทน คะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (ลัวน และอังคณา สายยศ, 2531 : 60)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ลัวน และอังคณา สายยศ, 2531:64)

$$S = \sqrt{\frac{N (\sum X^2) - (\sum X)^2}{N (N - 1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 โดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
สองกลุ่ม โดยใช้สูตร (ลัวน และอังคณา สายยศ. 2531:86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยมี } df = \frac{(S^2/n_1 + S^2/n_2)^2}{\frac{(S^2/n_1)^2}{n_1-1} + \frac{(S^2/n_2)^2}{n_2-1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (one - way analysis of Vaviance) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วพบว่ามันัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ Newman-Keuls Test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:113)

$$W = q(; r, df) \sqrt{\frac{MS_e}{\tilde{N}}}$$

เมื่อ W แทน ค่าวิกฤตของ Newman-Keuls
 q แทน ค่าที่เป็ดได้จากตาราง Studentized Range Statistic
 MS_e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่ได้จากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
 $\tilde{N}$ แทน Harmonic Mean คำนวณได้จากสูตร

$$\tilde{N} = \frac{K}{\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} + \dots + \frac{1}{N_K}}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่ม

$N_1, N_2, \dots, N_K$ แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อ

ในการนำเสนอข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อดังนี้

N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
SS.	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS.	แทน	ค่ากำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกณฑ์การจัดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์การจัดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.35 - 3.00	ถือว่าเป็นปัญหาในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.68 - 2.34	ถือว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.67	ถือว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน

เขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของครูผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้บริหาร

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของครูผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา
หมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์สภาพภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คนโดยจำแนกตาม ตำแหน่ง
เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์
ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงสภาพภาพส่วนตัวของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

สภาพภาพส่วนตัว		จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง	1.1 ผู้บริหาร	41	12.10
	1.2 ครูผู้ปฏิบัติงาน	297	87.90
	รวม	338	100
2. เพศ	2.1 ชาย	161	47.60
	2.2 หญิง	177	52.40
	รวม	338	100

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว		จำนวน	ร้อยละ
3. อายุ	3.1 ต่ำกว่า 30 ปี	93	27.50
	3.2 ระหว่าง 30 - 40 ปี	208	61.50
	3.3 40 ปีขึ้นไป	37	10.90
	รวม	338	100
4. ระดับการศึกษา	4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	79	23.40
	4.2 ปริญญาตรี	225	75.40
	4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.20
	รวม	338	100
5. ประสบการณ์ในการทำงาน	5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	63	18.60
	5.2 ระหว่าง 5 - 10 ปี	108	32.00
	5.3 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	167	49.40
	รวม	338	100
6. ขนาดโรงเรียน	6.1 ขนาดเล็ก	96	28.4
	6.2 ขนาดกลาง	242	71.60
	รวม	338	100

จากตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 338 คน จำแนกตามลักษณะตำแหน่ง เป็นผู้บริหาร มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ครูผู้ปฏิบัติงานจำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 87.7 เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามลักษณะเพศ โดยมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 เมื่อจำแนกตามอายุ มีอายุ 30 - 40 ปี จำนวนมากที่สุด คือ 208 คน

คิดเป็นร้อยละ 61.5 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนมากที่สุดคือ 225 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวนมากที่สุด คือจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดกลางมีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็กคือจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.)
 ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกกลุ่มปัญหาเป็น 6 ด้าน คือ
 ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการ
 ข้าราชการแก่ชุมชน ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา
 นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ดัง
 รายละเอียดในตาราง 3 - 9

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
1.	<u>ด้านการสอนวิชาชีพ</u>		
1.	การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพการเกษตร	2.10	0.70
2.	ขาดโรงเรือนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่าง แก่ชุมชน	2.37	0.86
3.	อุปกรณ์ที่จะใช้ในการประกอบกิจกรรมการสอนวิชาชีพน้อยคุณภาพ	2.27	0.67
4.	การจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	1.70	0.93
5.	เวลาในการจัดวันตลาดนัดยังไม่เหมาะสม	2.17	1.09
	รวม	2.12	0.61

จากตาราง 3 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการกศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพ
ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดโรงเรือนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน
($\bar{X} = 2.37$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดการ
ให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 1.70$) ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปัญหามานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
2.	<u>ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน</u>		
1.	การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมเพื่ออบรมผู้นำชุมชนยังไม่เหมาะสม	2.24	0.70
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมผู้นำชุมชน	2.00	0.84
3.	คนในชุมชนยังไม่เข้าใจในเรื่องคุณสมบัติของผู้นำในท้องถิ่น เช่น ไม่คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นเข้ามาเป็นผู้นำ	2.10	0.83
4.	คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความคิดในการ พัฒนาท้องถิ่นโดยพึ่งตนเอง เช่น การจัดให้มีการคัดเลือกกลุ่มบ้าน ตัวอย่าง ประกวดบ้านดีเด่น	2.27	0.71
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.ปช. ลูกเสือชาวบ้าน	1.95	0.80
6.	ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า กองทุนหมุนเวียนใน หมู่บ้าน	2.15	0.98
7.	ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษา ที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา	2.54	0.71
	รวม	2.18	0.56

จากตาราง 4 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการคัดเลือก และอบรมผู้นำชุมชนของผู้บริหารโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นใน ชุมชนไปทัศนศึกษาที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา ($\bar{X} = 2.54$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วม กับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.บช. ลูกเสือชาวบ้าน ($\bar{X} = 1.95$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พข ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข.	$\bar{X}$	S
3.	<u>ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน</u>		
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	1.63	1.13
2.	ชุมชนไม่เห็นประโยชน์ในการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	1.66	1.01
3.	ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการบริการข่าวสารของโรงเรียนในการนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต	1.93	0.82
4.	หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนนี้ไม่เพียงพอกับความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ	2.20	0.90
5.	อุปกรณ์ที่ใช้ในบริการข่าวสาร เช่น เครื่องกระจายเสียง และอุปกรณ์อื่น ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	1.85	1.01
6.	การเสนอข่าวสารโดยใช้เครื่องกระจายเสียงมีเวลาจำกัด ทำให้การนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนไม่สมบูรณ์	2.17	0.80
7.	การจัดกิจกรรมความรู้สู่ระดับบ้าน โรงเรียนไม่สามารถบริการชุมชนได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน	2.20	0.78
	รวม	1.95	0.63

จากตาราง 5 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการ ข่าวสารแก่ชุมชนของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.95$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองข้อ คือ หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่เพียงพอกับความ ต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ และการจัดกิจกรรมความรู้สู่สถาบันโรงเรียนไม่สามารถบริการ ชุมชนได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.20$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.63$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
4.	<u>ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น</u>		
1.	โรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.83	0.89
2.	ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ	2.00	0.84
3.	โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน	2.02	0.99
4.	โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน	1.95	0.95
5.	การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ	1.31	1.05
6.	การติดต่อประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในการฝึกวิชาชีพในท้องถิ่น	1.70	0.90
7.	การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลในด้านความต้องการของชุมชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน	1.41	0.92
8.	ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อนทำให้เกิดความท้อถอย	1.68	0.93
	รวม	1.74	0.74

จากตาราง 6 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์
ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.74$)
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสาร
ติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 2.02$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุดคือ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้ง
ในระดับต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.31$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พข. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข.	$\bar{X}$	S
5.	<u>ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และ</u> <u>ประเพณีท้องถิ่น</u>		
1.	ประชาชนในชุมชนไม่ใช้บริการของโรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชน	1.17	0.92
2.	ขาดบุคลากรฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นที่จะมารับบริการ	1.27	1.00
3.	ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น	1.05	0.83
4.	ครูส่วนมากมีภารกิจในหน้าที่การสอนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถที่จะออกไปร่วมงานวันสำคัญของท้องถิ่นได้	1.61	0.94
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม	1.76	0.83
6.	อุปกรณ์การเล่นกีฬามีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ	2.27	0.87
7.	สถานที่ในการเล่นกีฬา เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามบาสเกตบอล ฯลฯ ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะให้บริการ	1.90	0.94
8.	การให้ยืมอุปกรณ์การกีฬายังไม่เป็นระบบ สร้างภาระให้กับบุคลากรผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ	1.76	0.92
9.	การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัว	2.49	0.81
	รวม	1.70	0.57

จากตาราง 7 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจนต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว ($\bar{X} = 2.49$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครู ไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X} = 1.05$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของผู้บริหาร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
	6. <u>ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย</u>		
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาขยะและการทิ้งของเสีย	1.90	0.86
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสาธารณะสมบัติให้ สะอาดและสวยงามเป็นระเบียบ เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ	1.95	0.71
3.	ชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค	2.15	0.94
4.	ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการบริจาคผลผลิตทางการเกษตร เพื่อ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน	2.02	0.79
5.	การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่นักเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะขาดความร่วมมือจากชุมชน	1.39	0.77
6.	การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพ อนามัยของชุมชน ยังติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิมของคนในชุมชน	1.83	0.83
7.	การขาดความร่วมมือจากชุมชนในด้านการจัดตั้งตู้ยาประจำหมู่บ้าน โดย ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง	2.02	0.88
8.	การนัดหมายเวลาตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล - อำเภอ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน	1.68	0.93
	รวม	1.87	0.57

จากตาราง 8 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.87$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค ($\bar{X} = 2.15$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลางและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่นักเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะขาดความร่วมมือจากชุมชน ($\bar{X} = 1.39$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมทั้ง 6 ด้าน

ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.12	0.62
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.17	0.56
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.95	0.63
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.74	0.73
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.70	0.57
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย	1.87	0.53
รวม	1.93	0.49

จากตาราง 9 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 2.17$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.70$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
 ของครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกกลุ่มปัญหาเป็น 6 ด้าน คือ
 ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน
 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา
 นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ดัง
 รายละเอียดในตาราง 10 - 16

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพของครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
1.	<u>ด้านการสอนวิชาชีพ</u>		
1.	การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพการเกษตร	2.05	0.77
2.	ขาดโรงเรียนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่าง แก่ชุมชน	2.29	0.91
3.	อุปกรณ์ที่จะใช้ในการประกอบกิจกรรมการสอนวิชาชีพด้วยคุณภาพ	2.17	0.79
4.	การจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	1.78	0.87
5.	เวลาในการจัดวันตลาดนัดยังไม่เหมาะสม	2.02	1.11
	รวม	2.06	0.63

จากตาราง 10 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพ
ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดโรงเรียนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน
($\bar{X} = 2.29$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลางและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดการ
ให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 1.78$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
เป็นปัญหามานกลาง

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
<u>2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำ</u>			
1.	การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมเพื่ออบรมผู้นำชุมชนยังไม่เหมาะสม	2.11	0.87
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมผู้นำชุมชน	2.13	0.87
3.	คนในชุมชนยังไม่เข้าใจในเรื่องคุณสมบัติของผู้นำในท้องถิ่น เช่น ไม่คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นเข้ามาเป็นผู้นำ	2.15	0.85
4.	คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความคิดในการ พัฒนาท้องถิ่นโดยพึ่งตนเอง เช่น การจัดให้มีการคัดเลือกกลุ่มบ้าน ตัวอย่าง ประกวดบ้านดีเด่น	2.23	0.89
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.พช. ลูกเสือชาวบ้าน	1.75	0.91
6.	ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า กองทุนหมุนเวียนใน หมู่บ้าน	2.08	0.91
7.	ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษา ที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา	2.53	0.75
	รวม	2.14	0.65

จากตาราง 11 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.14$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษาที่หมู่บ้านอื่นหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา ($\bar{X} = 2.53$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.บช. ลูกเสือชาวบ้าน ($\bar{X} = 1.75$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
	<u>3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน</u>		
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	1.52	1.02
2.	ชุมชนไม่เห็นประโยชน์ในการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	1.85	0.96
3.	ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการบริการข่าวสารของโรงเรียนในการนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต	1.96	0.94
4.	หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ	2.23	0.94
5.	อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการข่าวสาร เช่น เครื่องกระจายเสียง และอุปกรณ์อื่น ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	1.97	1.00
6.	การเสนอข่าวสารโดยใช้เครื่องกระจายเสียงมีเวลาจำกัด ทำให้การนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนไม่สมบูรณ์	2.08	0.90
7.	การจัดกิจกรรมความรู้สู่ประชาชน โรงเรียนไม่สามารถบริการชุมชนได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน	2.18	0.86
	รวม	1.97	0.65

จากตาราง 12 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการ ข่าวสารแก่ชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่เพียงพอความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 2.23$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.52$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
4.	<u>ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น</u>		
1.	โรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.95	0.90
2.	ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ	2.12	0.81
3.	โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน	2.21	0.87
4.	โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน	2.25	0.94
5.	การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ	1.54	0.99
6.	การติดต่อประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในการฝึกวิชาชีพในท้องถิ่น	1.93	0.88
7.	การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลในด้านความต้องการของชุมชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน	1.62	0.90
8.	ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อนทำให้เกิดความท้อถอย	1.87	0.86
	รวม	1.94	0.63

จากตาราง 13 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์
 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.94$)
 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน
 ($\bar{X} = 2.25$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การ
 ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ
 ($\bar{X} = 1.54$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของครู
ผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
5.	<u>ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และ</u> <u>ประเพณีท้องถิ่น</u>		
1.	ประชาชนในชุมชนไม่ใช้บริการของโรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของ ชุมชน	1.48	0.91
2.	ขาดบุคลากรฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ที่จะมารับบริการ	1.71	1.03
3.	ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น	1.28	0.92
4.	ครูส่วนมากมีภารกิจในหน้าที่การสอนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถที่จะ ออกไปร่วมงานวันสำคัญของท้องถิ่นได้	1.49	0.99
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม	1.65	0.95
6.	อุปกรณ์การเล่นกีฬามีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ	2.24	0.93
7.	สถานที่ในการเล่นกีฬา เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล สนาม บาสเกตบอล ฯลฯ ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะให้บริการ	1.87	1.06
8.	การให้ยืมอุปกรณ์การกีฬายังไม่เป็นระบบ สร้างภาระให้กับบุคลากรผู้มี หน้าที่รับผิดชอบ	2.07	0.97
9.	การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะ ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพ เพื่อ เลี้ยงครอบครัว	2.48	0.76
	รวม	1.81	0.65

จากตาราง 14 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.81$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจนต้องใช้เวลาวางไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว ($\bar{X} = 2.48$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X} = 1.28$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน			
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาหยาและกาทั้งของเสีย	1.86	0.88
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสาธารณสุขสมบัติให้ สะอาดและสวยงามเป็นระเบียบ เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ	1.85	0.86
3.	ชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค	2.09	0.95
4.	ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร เพื่อ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน	2.19	0.83
5.	การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ักเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะขาดความร่วมมือจากชุมชน	1.51	0.93
6.	การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพ อนามัยของชุมชน ยังติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิมของคนในชุมชน	2.13	0.79
7.	การขาดความร่วมมือจากชุมชนในด้านการจัดตั้งตู้ยาประจำหมู่บ้าน โดย ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง	2.05	0.94
8.	การนัดหมายเวลาตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล - อำเภอ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน	1.76	0.94
	รวม	1.93	0.63

จากตาราง 15 พบว่าการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพอนามัยของชุมชนยังติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิมของคนในชุมชน ($\bar{X} = 2.13$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหปานกลางและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่เด็กเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะขาดความร่วมมือจากชุมชน ($\bar{X} = 1.51$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมทั้ง 6 ด้าน

ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.06	0.63
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.14	0.65
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.97	0.65
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.94	0.63
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.81	0.65
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย	1.93	0.63
รวม	1.97	0.51

จากตาราง 16 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 2.14$) ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.81$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน

เขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนดังรายละเอียดในตาราง 17-25

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวม และรายด้านจำแนกตาม เพศ

ปัญหาการดำเนินงาน	ชาย N=36		หญิง N=5		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.08	0.58	2.36	0.81	-0.93
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.15	0.52	2.31	0.49	-0.66
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.95	0.66	2.08	0.43	-0.20
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.69	0.75	2.10	0.61	-1.09
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.66	0.60	1.96	0.23	-1.09
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.88	0.61	1.80	0.29	0.28
รวม	1.90	0.51	2.08	0.23	-0.80

จากตาราง 17 พบว่าผู้บริหารเพศต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือผู้บริหารทั้งเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. ของผู้บริหารโดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อายุ

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 30 ปี N=8		30-40 ปี N=19		40 ปีขึ้นไป N=14		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.07	0.67	1.97	0.68	2.36	0.42	1.73
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.07	0.63	2.16	0.47	2.24	0.54	0.29
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	2.01	0.76	1.80	0.61	2.11	0.57	1.08
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.90	0.73	1.40	0.77	2.10	0.48	4.69*
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.79	0.71	1.57	0.65	1.82	0.32	0.91
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.66	0.66	1.81	0.64	2.07	0.38	1.55
รวม	1.92	0.59	1.78	0.50	2.11	0.36	2.00

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารอายุต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น โดยพบว่า ผู้บริหารที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. สูงที่สุดคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร
ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น จำแนกแยกตาม อายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.29	2.14	4.69*
ภายในกลุ่ม	38	17.38	0.46	
รวม	40	21.67		

จากตาราง 19 พบว่าผู้บริหารอายุต่างกันมีปัญาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.
ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ
เปรียบเทียบรายคู่ ดังปรากฏผลในตาราง 20

ตาราง 20 การเปรียบเทียบรายค่าสำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ของผู้บริหาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ		30-40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	40 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	1.40	1.90	2.10
30-40 ปี	1.40	-	0.50	0.70*
ต่ำกว่า 30 ปี	1.90		-	0.20
40 ปีขึ้นไป	2.10			-

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น แตกต่างจากผู้บริหารอายุระหว่าง 30-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวม
และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่าป.ตรี N=12		ปริญญาตรี N=28		สูงกว่าป.ตรี N=1		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.27	0.54	2.04	0.63	2.80	-	1.25
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.31	0.50	2.10	0.52	2.57	-	1.02
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	2.01	0.74	1.92	0.60	1.85	-	0.09
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.95	0.80	1.65	0.72	1.63	-	0.66
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.96	0.52	1.58	0.57	1.89	-	2.10
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.94	0.55	1.83	0.60	2.00	-	0.15
รวม	2.07	0.51	1.85	0.48	1.92	0.49	0.93

จากตาราง 21 พบว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 22 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 5 ปี (N=4)		ระหว่าง 5-10 ปี (N=13)		ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป (N=24)		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	1.70	0.53	2.12	0.62	2.19	0.61	1.12
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	1.89	0.73	2.11	0.43	2.25	0.52	0.95
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.50	0.88	1.74	0.63	2.13	0.53	2.96
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.28	1.11	1.36	0.73	2.02	0.55	5.06*
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.47	0.59	1.54	0.77	1.82	0.41	1.39
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.50	0.27	1.73	0.80	2.00	0.42	1.95
รวม	1.56	0.57	1.77	0.58	2.07	0.37	3.18

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียูด้านเดียวที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น โดยพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. สูงที่สุด คือคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.02

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ของผู้บริหาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.56	2.28	5.06*
ภายในกลุ่ม	38	17.11	0.45	
รวม	40	21.67		

จากตาราง 23 พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ดังปรากฏผลในตาราง 24

ตาราง 24 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหาร ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	1.28	1.36	2.02
ต่ำกว่า 5 ปี	1.28	-	0.08	0.74
5-10 ปี	1.36		-	0.66*
ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	2.02			-

จากตาราง 24 พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ของผู้บริหาร โดยส่วนรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงาน	ขนาดเล็ก N=15		ขนาดกลาง N=26		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.20	0.69	2.07	0.57	0.62
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.37	0.44	2.05	0.53	1.95
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	2.20	0.53	1.79	0.63	2.11*
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.94	0.65	1.62	0.77	1.34
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.75	0.56	1.66	0.58	.50
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	2.05	0.46	1.76	0.62	1.63
รวม	2.08	0.43	1.82	0.50	1.69

จากตาราง 25 พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียู่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนโดยพบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนสูงที่สุดคือมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน

เขตชนบท (กศ.พช.) ของครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านใน
เขตชนบท (กศ.พช.) ของครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม
เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ดังรายละเอียด
ในตาราง 26-32

ตาราง 26 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน

โดยส่วนรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ปัญหาการดำเนินงาน	ชาย N=125		หญิง N=172		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.02	0.65	2.09	0.62	-0.93
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.14	0.61	2.13	0.61	0.19
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.94	0.60	1.99	0.68	-0.63
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.87	0.60	1.99	0.65	1.64
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.75	0.61	1.85	0.68	-1.36
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.89	0.60	1.96	0.65	-0.90
รวม	1.94	0.49	2.00	0.52	-1.11

จากตาราง 26 พบว่าครูผู้ปฏิบัติงานเพศต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือครูผู้ปฏิบัติงานทั้ง เพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกันหรือประสบปัญหา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 27 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ของครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 30 ปี N=85		30-40 ปี N=109		40 ปีขึ้นไป N=23		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.05	0.59	2.10	0.65	1.78	0.57	2.66
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.16	0.64	2.13	0.60	2.11	0.53	0.07
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	2.04	0.63	1.97	0.65	1.70	0.64	2.74
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.97	0.66	1.93	0.64	1.88	0.50	0.21
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.84	0.60	1.79	0.68	1.80	0.59	0.16
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	2.14	0.64	1.91	0.64	1.80	0.49	1.39
รวม	2.01	0.50	1.97	0.52	1.84	0.40	1.02

จากตาราง 27 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือครูผู้ปฏิบัติงานอายุ ต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 28 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน
โดยส่วนรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่า ปริญญาตรี N=67		ปริญญาตรี N=227		สูงกว่า ปริญญาตรี N=3		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	1.98	0.59	2.08	0.65	2.40	0.23	1.08
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.08	0.55	2.15	0.62	2.67	0.17	1.50
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.84	0.63	2.00	0.65	2.76	0.16	3.80*
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.95	0.47	1.93	0.68	2.50	0.25	1.22
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.80	0.59	1.80	0.67	2.15	0.26	0.42
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.90	0.57	1.93	0.65	2.25	0.22	0.45
รวม	1.93	0.42	1.98	0.53	2.45	0.18	1.68

จากตาราง 28 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียุ่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน โดยพบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. สูงที่สุด คือมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

ตาราง 29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครู
ผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	ms	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.12	1.56	3.80*
ภายในกลุ่ม	294	120.38	0.41	
รวม	296	123.50		

จากตาราง 29 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ดังปรากฏผลในตาราง 30

ตาราง 30 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
$\bar{X}$	1.84	2.00	2.76
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.84	-	.92*
2. ปริญญาตรี	2.00	-	.76*
3. สูงกว่าปริญญาตรี	2.76		-

จากตาราง 30 พบว่าครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนแตกต่างจากครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจาก ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน
โดยส่วนรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัญหาการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 5 ปี N=59		5-10 ปี N=95		11 ปีขึ้นไป N=143		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.04	0.60	2.10	0.61	2.05	0.66	0.14
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.17	0.61	2.19	0.62	2.09	0.61	0.79
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.96	0.61	2.11	0.62	1.88	0.66	3.64
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.95	0.66	2.00	0.62	1.88	0.63	1.14
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.83	0.59	1.88	0.59	1.74	0.70	1.23
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	2.04	.69	2.00	.55	1.84	0.63	2.82
รวม	2.00	0.50	2.04	0.48	1.92	0.52	1.94

จากตาราง 31 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 32 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของครูผู้ปฏิบัติงาน
โดยส่วนรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงาน	ขนาดเล็ก N=81		ขนาดกลาง N=216		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.17	0.61	2.02	0.37	1.18
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.78	0.51	2.09	0.63	2.68**
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	2.13	0.67	1.91	0.63	2.68**
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.99	0.63	1.92	0.64	0.98
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	1.84	0.65	1.79	0.65	0.57
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.94	0.56	1.93	0.65	0.21
รวม	2.06	0.47	1.94	0.52	1.80

จากตาราง 32 พบว่าครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียู่ 2 ด้าน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการคัดเลือกอบรมผู้นำชุมชนและด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน พบว่าครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. มากกว่าครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางทั้ง 2 ด้าน คือมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 และ 2.13 ตามลำดับ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา

หมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พข.) ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา

หมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พข.) ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจำแนกข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา

เป็น 6 ด้าน คือ ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการ

ข่าวสารแก่ชุมชน ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา

นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน

ดังรายละเอียดในตาราง 33-38

ตาราง 33 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พข. ด้านการสอนวิชาชีพของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
1 ด้านการสอนวิชาชีพ		
1.1 ครูสอนวิชาชีพต้องเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพนั้นโดยเฉพาะ ตลอดจนได้รับการอบรมศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง	31	23.66
1.2 ควรจัดอุปกรณ์ในการสอนวิชาชีพให้เพียงพอ	21	16.03
1.3 ควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านวิชาชีพของชุมชน	19	14.50
1.4 ควรให้มีบริการสอนวิชาชีพเคลื่อนที่	9	6.87
1.5 ควรให้ค่าตอบแทนแก่วิทยากร 6 กระทรวงหลักซึ่งมาสอนวิชาชีพ	9	6.87
1.6 ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ	8	6.11
1.7 ควรจัดโรงเรียนในการเลี้ยงสัตว์และโรงฝึกปฏิบัติงานให้อยู่ ในสภาพที่พร้อม	7	5.34
1.8 ควรจัดส่งวิทยากรเชี่ยวชาญเฉพาะวิชาชีพมาให้	7	5.34
1.9 ควรขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อให้การสนับสนุน ด้านโรงเรียนด้านอุปกรณ์การสอน	6	4.58

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
1.10 ควรจัดสอนวิชาชีพให้ต่อเนื่องและขยายเพิ่มขึ้น	4	3.05
1.11 ควรจัดสอนวิชาชีพให้ประชาชนนอกเวลาราชการ	2	1.53
1.12 ควรจัดผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพมาช่วยสอน	2	1.53
1.13 ศึกษาในเทศก์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. ควรออกติดตามประเมินผลให้สม่ำเสมอทั่วถึงทุกโรงเรียน	2	1.53
1.14 ควรอนุญาตให้โรงเรียนจัดซื้ออุปกรณ์การสอนวิชาชีพตามความต้องการ	1	0.76
1.15 ควรส่งเสริมอาชีพที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอยู่แล้ว โดยให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น	1	0.76
1.16 ควรสนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและสร้างอ่างกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร	1	0.76
1.17 ไม่ควรมอบงานอื่นให้ครูที่มีหน้าที่สอนวิชาชีพมากเกินไป	1	0.76
รวม	131	100

จากตาราง 33 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการสอนวิชาชีพที่มีความถี่มากที่สุดคือครูสอนวิชาชีพต้องมีความเชี่ยวชาญทางด้านการสอนวิชาชีพนั้น ๆ โดยเฉพาะตลอดจนได้รับการอบรมศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.66 และรองลงมาคือควรจัดอุปกรณ์ในการสอนวิชาชีพให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 16.03

ตาราง 34 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
2 <u>ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน</u>		
2.1 ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ เสียสละ มีอุดมการณ์ และให้ความสนใจกับงานส่วนรวม	46	44.66
2.2 ควรรณรงค์ให้บุคคลในชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมอบรมผู้นำชุมชน	23	22.33
2.3 ควรสนับสนุนการเงินในการจัดกิจกรรมพาผู้นำชุมชนไปทัศนศึกษา	13	12.62
2.4 ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชนภายในหมู่บ้านให้มากขึ้นเพื่อฝึกความเป็นผู้นำ	12	11.65
2.5 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรติดตามประเมินผลอย่างจริงจังหลังจากอบรมผู้นำเสร็จแล้ว	8	7.77
2.6 ควรให้โรงเรียนเป็นผู้เสนอรายชื่อผู้นำชุมชน	1	0.97
รวม	103	100

จากตาราง 34 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนที่มีความถี่สูงสุดคือ ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ เสียสละ มีอุดมการณ์ และให้ความสนใจกับงานส่วนรวม คิดเป็นร้อยละ 44.66 และรองลงมาคือควรรณรงค์ให้บุคคลในชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมอบรมผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 22.33

ตาราง 35 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พข. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
3 ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน		
3.1 ควรจัดบริการข่าวให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ข่าวด้านการเกษตรเพื่อให้ประชาชนรับทราบข่าวอย่างสม่ำเสมอ	24	19.51
3.2 ควรสนับสนุนให้มีเสียงตามสายทั่วทุกหมู่บ้าน	20	16.26
3.3 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่ข่าวสารประจำหมู่บ้าน และจัดป้ายนิเทศประจำหมู่บ้าน	16	13.00
3.4 ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการบริการข่าวสารแก่ชุมชนให้เพียงพอ	9	7.32
3.5 ควรสนับสนุนให้ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	8	6.50
3.6 รัฐควรสนับสนุนการจัดซื้อหนังสือพิมพ์รายวันและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ	8	6.50
3.6 รัฐควรสนับสนุนการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มขึ้น	8	6.50
3.7 รัฐควรสนับสนุนการปรับปรุงอุปกรณ์การกระจายเสียงให้มีคุณภาพสามารถใช้งานได้คงทนถาวร	7	5.69
3.8 ควรจัดให้มีการอบรมผู้สื่อข่าวระดับท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนรับทราบข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน	4	3.25
3.9 ควรร่วมมือกับชุมชนจัดหาอุปกรณ์สำหรับบริการข่าวสารในชุมชน	4	3.25
3.10 ควรจัดประชุมชี้แจงกระตุ้นให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของการรับทราบข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันและมีนิสัยรักการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน	3	2.44

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
3.11 ควรฝึกนักเรียนเป็นผู้สื่อข่าว ถ่ายทอดความรู้จากโรงเรียนไปยัง ผู้ปกครอง	2	1.63
3.12 ควรให้น้ำชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบการบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1	0.81
3.13 ควรมีบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	1	0.81
รวม	123	100

จากตาราง 35 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนที่มีความถี่สูงสุดคือการจัดบริการข่าวให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเช่น ข่าวด้านการเกษตร เพื่อให้ประชาชนรับทราบข่าวอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 19.51 และรองลงมาคือควรสนับสนุนให้มีเสียงตามสายทั่วทุกหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.26

ตาราง 36 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น		
4.1 ควรจัดเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะ	18	33.33
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการศึกษาควรร่วมมือกันในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น	13	24.07
4.3 ควรจัดสถานที่สำหรับเป็นศูนย์ประสานงานอย่างเอกเทศ และควรประสานงานอย่างเป็นระบบ	8	14.81
4.4 ควรมีงบประมาณสนับสนุนในการติดต่อประสานงาน	7	12.96
4.5 ควรจัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประสานงานเพื่อการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	5	9.26
4.6 เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมาตรวจเยี่ยมให้บ่อยครั้ง	1	1.85
4.7 ควรฝึกให้นักเรียนช่วยเหลือด้านการประสานงาน	1	1.85
4.8 ควรอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1	1.85
รวม	54	100

จากตาราง 36 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ที่มีความถี่มากที่สุดคือควรจัดเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

งานอื่นโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการศึกษาควรร่วมมือกันในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 24.07

ตาราง 37 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ของผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น		
5.1 หน่วยเพื่อควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การกีฬาย่างเพียงพอและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง	44	44
5.2 ควรจัดส่งวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านกีฬา มาฝึกสอนให้นักเรียนและประชาชน	14	14
5.3 ภาครัฐและภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนด้านการอุปกรณ์กีฬา การจัดแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้านพื้นฟูศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเมื่อถึงวันสำคัญ	12	12
5.4 ควรสนับสนุนการสร้างสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ ขึ้นภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬา	10	10
5.5 พระสงฆ์ในวัดควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	8	8
5.6 ควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในหมู่บ้านทุกเดือน	6	6
5.7 ควรปรับปรุงสนามกีฬาที่มีอยู่แล้วให้คงสภาพสมบูรณ์และปลอดภัยสำหรับผู้ไปใช้บริการ	3	3
5.8 ควรจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง	1	1

ตาราง 37 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
5.9 บุคลากรในโรงเรียนควรมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย	1	1
5.10 ควรจัดเจ้าหน้าที่เป็นบุคคลในหมู่บ้านช่วยดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา มิให้สูญหายหรือชำรุดเร็วเกินไปเวลาอายุการใช้งาน	1	1
รวม	100	100

จากตาราง 37 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ที่มีความถี่มากที่สุดคือหน่วยเหนือควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การกีฬาย่างเพียงพอและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือควรจัดส่งวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านกีฬามาฝึกสอนให้แก่นักเรียนและประชาชน คิดเป็นร้อยละ 14

ตาราง 38 ความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
6 <u>ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน</u>		
6.1 โรงพยาบาลชุมชนควรออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อตรวจสอบภาพ ประชาชนอย่างน้อยเดือนละครั้ง	23	33.82
6.2 จัดบุคคลในชุมชนเข้าอบรมด้านสาธารณสุขเพื่อกลับมาให้บริการ ในชุมชนของตน	13	19.21
6.3 ควรรณรงค์ให้บุคคลในชุมชนเห็นความสำคัญของการออก กำลังกาย พัฒนาที่อยู่อาศัยให้สะอาดสวยงามเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ โดยเชิฐวิทยาการที่มีความรู้ ความสามารถมาให้ความรู้	9	13.24
6.4 สถานีอนามัยควรเพิ่มการบริการให้มากขึ้น	8	11.76
6.5 ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อยาสามัญประจำบ้าน	7	10.29
6.6 ควรสนับสนุนให้มีน้ำประปาหมู่บ้านและอุปกรณ์เก็บกักน้ำสะอาด ที่ได้มาตรฐาน	5	7.35
6.7 ควรมีเจ้าหน้าที่ติดตามประเมินผลสุขภาพอนามัยของประชาชน อย่างต่อเนื่อง	2	2.94
6.8 ควรจัดอบรมเรื่องโรคเอดส์เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้อง	1	1.47
รวม	68	100

จากตาราง 38 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนที่มีความถี่มากที่สุดคือ โรงพยาบาลชุมชนควรออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อตรวจสุขภาพของประชาชนอย่างน้อยเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.82 รองลงมาคือจัดบุคคลในชุมชนเข้าอบรมด้านสาธารณสุขเพื่อกลับมาให้บริการในชุมชนของตน คิดเป็นร้อยละ 13.24

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้กล่าวถึงสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าวิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจังหวัดกาญจนบุรีโดยจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพที่เป็นจริงในการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี และสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง พิจารณาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

2. ครูผู้ปฏิบัติงานเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
4. ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
5. ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
6. ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
7. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
8. ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
9. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
10. ครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจังหวัดกาญจนบุรีปีการศึกษา 2535 จำนวน ผู้บริหาร 80 คน จำนวนครูผู้ปฏิบัติงาน 633 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 713 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2535

จำนวนผู้บริหาร 41 คน ครูผู้ปฏิบัติงาน 308 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทและแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหการดำเนินงาน โดยมีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 1.75 - 8.48 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี อำนวยความสะดวกประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างได้แบบสอบถามกลับคืนมา 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.57

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺

1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ใช้การทดสอบ t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls Method)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ด้านการบริการข่าวสารแก่ชุมชน ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามากกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาารายด้านสามารถสรุปได้ตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านการสอนวิชาชีพ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาด้านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.12$, $\bar{X} = 2.06$) ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนขาดโรงเรียนสำหรับสาธิต การเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน ($\bar{X} = 2.37$, $\bar{X} = 2.29$)

1.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาด้านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$, $\bar{X} = 2.14$) ปัญหาสูงสุดคือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงิน ในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปศึกษาที่หมู่บ้านอื่นหรือตำบลอื่นที่คึกคักในการพัฒนา ($\bar{X} = 2.54$, $\bar{X} = 2.53$)

1.3 ด้านการให้บริการข่าวสารแก่ชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาด้านนี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.95$, $\bar{X} = 1.97$) ปัญหาสูงสุดคือ หนังสือในห้องสมุด โรงเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 2.20$, $\bar{X} = 2.23$)

1.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.74$, $\bar{X} = 1.94$) ปัญหาสูงสุดของผู้บริหาร คือ โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 2.02$) ส่วนปัญหาสูงสุดของครูผู้ปฏิบัติงานคือ โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 2.25$)

1.5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.70$, $\bar{X} = 1.81$) ปัญหาสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรเพราะประชาชนส่วนใหญ่อยากจนต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว ($\bar{X} = 2.49$, $\bar{X} = 2.48$)

1.6 ด้านการให้บริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหานี้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.87$, $\bar{X} = 1.93$) ปัญหาสูงสุดของผู้บริหารคือ ชุมชน

ขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค ($\bar{X} = 2.15$) ส่วนปัญหาสูงสุดของครูผู้ปฏิบัติงานคือ การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพอนามัยของชุมชนยังติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิมของคนในชุมชน ($\bar{X} = 2.13$)

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

2.1 ผู้บริหารชายและหญิง มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 ผู้บริหารอายุต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียุ่ด้านเดียวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายค่าพบว่าผู้บริหารอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีการปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น แตกต่างจากผู้บริหารที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามียุ่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายค่าพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามียุ่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนโดยพบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนสูงที่สุด

2.6 ครูผู้ปฏิบัติงานชายและหญิงมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.7 ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกัมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.8 ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียู่ด้านเดียว ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนแตกต่างจากครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9 ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.10 ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียู่สองด้าน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนและด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน ซึ่งครูผู้ปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. มากกว่าครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางทั้งสองด้าน

อภิปรายผล

1. ปัญหาการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน จำแนกกลุ่มปัญหาออกเป็น 6 ด้าน ตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านการสอนวิชาชีพ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการดำเนินงานสอดคล้องกัน อยู่ในระดับเป็นปัญหปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัญหาพบว่าปัญหาขาดโรงเรียนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน ผู้บริหารประสบปัญหามีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ $\bar{X} = 2.37$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ $\bar{X} = 2.29$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเรื่องการสาธิต การเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนมากกว่าครูผู้ปฏิบัติงานเพราะสภาพภูมิประเทศจังหวัด กาญจนบุรีมีความเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์มีพืชพันธุ์อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งการเลี้ยงสัตว์ยังเป็นการ ประกอบอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นผู้บริหารจึง มองปัญหาได้กว้างขวาง กล่าวคือผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในระดับ สูงกับการตัดสินใจ คิด สรรหา วัสดุ อุปกรณ์ ที่ขาดไปและจำเป็นต้องใช้เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารประสบปัญหาการดำเนินงานมากซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทงศักดิ์ คุ่มไชนะ (2519 : 68) พบว่าผู้บริหารและครูประสบ ปัญหาการดำเนินงานเพื่อบริการชุมชนส่วนมากคือขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ฝึกสอนวิชาชีพให้แก่ ประชาชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สะอาด พงอินทร์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาในการปฏิบัติงานบริการชุมชนมากที่สุดคือขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่เป็น เครื่องมือส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพของประชาชน

ผลการศึกษาค้นคว้ายังพบว่าปัญหาการจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ $\bar{X} = 1.70$ และ $\bar{X} = 1.78$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าการให้ความรู้ ด้านวิชาชีพแก่ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาชนบทจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้แก่ ทักษะการรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูลการวางแผน การรวมกลุ่มการตลาดซึ่งเป็นวิธีการเตรียมประชาชนพร้อมที่จะเริ่มกระทำด้วยตนเอง (ทวี นาบุตร . 2532 : 25 - 26) ตลอดจนประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของ กระทรวงหลักที่มีความเชี่ยวชาญได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ด้านวิชาชีพด้วยจึงเป็นสาเหตุ ให้ผู้บริหารและครูประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหา การดำเนินงานสอดคล้องกันอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลางเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหา พบว่าปัญหาขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษาดูงานที่หมู่บ้าน หรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ $\bar{X} = 2.54$ และ $\bar{X} = 2.53$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าการพิจารณาคัดเลือกผู้นำโดยประชาชนเองแต่ละหมู่บ้านอาจจะได้คนซึ่งมีคุณภาพแตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีหน้าที่ในการเตรียมผู้นำชุมชนอยู่แล้ว ผู้นำชุมชนอื่นได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้นำเหล่านี้ได้มีคุณภาพโดยการจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้และต้องการให้ศึกษาดูงานโครงการอย่างเดียวกันเพื่อจะได้เห็นเป็นประจักษ์แก่สายตาด้วยตนเองอีกทั้งยังได้พูดคุยกับคนระดับเดียวกันทำให้เกิดความมั่นใจและสบายใจมากกว่าการได้ไต่ถามเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ได้มีความรู้ ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาและความต้องการพื้นฐานของชุมชนตลอดจนได้รับการเตรียมให้มีจิตสำนึกในการพึ่งตนเองและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมสูงมีความอดทน เสียสละรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทวี นาคบุตร. 2533 : 46 - 48) จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุทำให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหามากในการไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัญหาความต้องการของผู้ดำเนินงานโรงเรียนชุมชนเขตการศึกษา 6 ของ ประเสริฐ งามพันธุ์ (2524 : 47) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนเขต 6 ประสบปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสร้างผู้นำชุมชน

ผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าปัญหาชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นเช่นการอบรม อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพบ.) ไทยอาสาป้องกันชาติ (ทส.ปช.) ลูกเสือชาวบ้าน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ $\bar{X} = 1.95$ และ 1.75 เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งกำหนดระยะเวลายาวเกินไปและอาจจะอยู่ในช่วงฤดูที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรจึงทำให้ประชาชนบางส่วนต้องรับภาระหาเลี้ยงครอบครัวอยู่แล้วไม่เห็นความสำคัญเข้าร่วมกิจกรรมทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องภารกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของ สมชาย ทองเจริญ (2533 : 76) พบว่า การจัดกิจกรรมบริการชุมชนประสบปัญหาประชาชนไม่สนใจและเห็นความสำคัญกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ประชาชนให้ความร่วมมือน้อยเนื่องจากมีฐานะยากจน อย่างไรก็ตามยังมีประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่พร้อมและเข้าร่วมกิจกรรมจัดตั้งองค์กรชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลัก เพราะเล็งเห็น

ผลที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม ประกอบกับเจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้รับการเตรียมให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานกับชุมชนมาแล้ว จึงมีความสามารถในการจัดเตรียมกำลังคนในชุมชนตลอดจนการเตรียมมวลประชาชนในชุมชนจึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาปานกลาง

1.3 ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการดำเนินงานสอดคล้องกันอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหาพบว่า ปัญหาหนังสือในห้องสมุดมีไม่เพียงพอกับความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 2.20$ และ $\bar{X} = 1.97$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ เพราะว่าสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นห้องสมุดขนาดเล็กมีข้อจำกัดด้านงบประมาณการจัดซื้อไม่เพียงพอกับความต้องการและขาดการช่วยเหลือจากชุมชน หนังสือที่มีอยู่แล้วในห้องสมุดเป็นหนังสือเก่าเสียส่วนมากเกิดการชำรุดสูญหายไปบ้าง จึงทำให้ห้องสมุดยังขาดวารสารเกี่ยวกับสาธารณสุข การพาณิชย์ การเกษตร และสหกรณ์ตลอดจนหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนหนังสือซึ่งช่วยสร้างเสริมพลังใจ สร้างเสริมศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีและวารสารแนะนำให้รู้เรื่องเมืองไทยในด้านต่าง ๆ ประกอบกับโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. ได้ปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสารและบริการข่าวสารรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 25 - 26) นักเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมโยงหรือสื่อกลางสำคัญระหว่างบ้านกับโรงเรียน (ชีรวัดน์ นิเจนตร. 2528 : 116 - 117) ในการช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพราะห้องสมุดเป็นแหล่งให้ทั้งข่าวสารและความรู้ที่สำคัญสำหรับผู้ให้บริการ ประชาชนได้นำความรู้ไปเสริมการประกอบอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ประชาชนที่ไม่มีเวลามาด่านโรงเรียนยังทำหน้าที่มอบหมายให้ครูและนักเรียนช่วยกันอ่านรายงานหรือเล่าให้ประชาชนในหมู่บ้านฟังเป็นภาษาพูดง่าย ๆ เป็นระยะไป ตามโอกาสอันเหมาะสม (มนัส รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. 2526 : 21 - 22) จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารครูประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าปัญหาชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาน้อยกว่าปัญหาอื่น ๆ คือมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} =$

1.63 และ $\bar{X} = 1.52$ ทั้งนี้เพราะว่าการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. นั้นได้ให้โอกาสชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนของการทำงานซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนา (ทวี นาคบุตร. 2533 : 47) โดยการจัดประชุมอบรมสัมมนาผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานตามโครงการ และขอร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนตามความถนัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 17) โดยการขอรับบริจาควัสดุ แรงงานที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น ประกอบกับการที่คนในชุมชนค่อนข้างจะให้การยอมรับอยู่แล้ว และประชาชนมองเห็นว่าโรงเรียนทำงานด้านนี้เพื่อประโยชน์ของชุมชนเองจึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานหน่วยงานอื่น ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการดำเนินงานสอดคล้องกันอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลางเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหาพบว่าปัญหาขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงานผู้บริหารประสบปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ $\bar{X} = 2.02$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. ในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอศรีสวัสดิ์ และอำเภอเลาขวัญ ส่วนมากอยู่ในเขตชนบททางไกลความเจริญเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวกเป็นถนนลูกรัง ซึ่งมีสภาพทรุดโทรม เป็นหลุม เป็นบ่อ ถึงฤดูฝนถูกน้ำป่าพัดพาถนนขาดต้องประสบปัญหาในการเดินทางติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลักและประชาชนจำนวนมาก ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีอำนาจบังคับบัญชาตามสายงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนร่วมกันรับผิดชอบเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่โรงเรียนขาดความพร้อมด้านเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสาร มีผลกระทบตามมาคือ กระบวนการดำเนินงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ ระบบการสื่อสารไม่รวดเร็ว และขาดความแม่นยำแก้ปัญหาไม่ทันกาล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 3 - 66) ดังนั้นการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้การสนับสนุนเครื่องมือสื่อสารที่มีคุณภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงานจะทำให้ข่าวสารไปถึงมือผู้รับได้จำนวนมาก และรวดเร็วมีการสื่อสารความเข้าใจที่มีผลต่อการปฏิบัติการกิจกรรมร่วมกัน จึงจะทำให้กระบวนการทำงานร่วมกันสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (ปรัชญา ฐปทอง. 2532 : 1-20)

ส่วนครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาโรงเรียนขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ $\bar{X} = 2.25$ เป็นปัญหาระดับปานกลางทั้งนี้เพราะว่าครูผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับยานพาหนะมากกว่าอันได้แก่รถจักรยานยนต์, รถยนต์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัว เมื่อโรงเรียนขาดความพร้อมด้านยานพาหนะจึงทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อประสานงานซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วิเศษ ภูมิชัย (2535 : 127-128) กล่าวว่าปัญหาอุปสรรคของศึกษาธิการอำเภอในการประสานงานกับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทยังขาดยานพาหนะซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัญหาและบทบาทของครูประถมศึกษาในฐานะเลขานุการสภาตำบลเกี่ยวกับโครงการสร้างงานในชนบทของ สุพน ทิมอ่ำ (2528 : 60) พบว่า ปัญหาการทำงานของเลขานุการสภาตำบลเกี่ยวกับโครงการสร้างงานในชนบท เลขานุการสภาตำบลประสบปัญหาขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าปัญหาการขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ $\bar{X} = 1.31$ และ 1.54 ซึ่งเป็นปัญหาย่อยในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะว่าการดำเนินงานมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลักโดยการจัดประชุมสัมมนาร่วมกันเพื่อชี้แจงเป้าหมายการดำเนินงานและขอความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางประสานงานพัฒนาชนบทอยู่แล้ว จึงพร้อมที่จะรับบริการชุมชน จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาย่อยในระดับน้อยสุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โชติ บุญทน (2531 : 90) พบว่าผู้บริหารและครูประสบปัญหาเกี่ยวกับขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นโดยหน่วยงานอื่นไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรางค์ ชูสิงห์ (2529 : 74) พบว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นมองข้ามความสำคัญของโรงเรียนทำให้ขาดการติดต่อประสานงานกันระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬาันทนาการศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นผู้บริหาร

และครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหา การดำเนินงานสอดคล้องกันอยู่ในระดับเป็นปัญหากลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหาพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจนต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติงาน ประสบปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 2.49$ และ $\bar{X} = 2.48$ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในชนบท ยากจนหลายคนต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ต้องการได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมนุษย์ทุกชีวิตต้องการความสุขสงบและยุติธรรมถ้าไม่ได้รับการตอบสนองโดยเฉพาะปัญหาปากท้องก่อน อันได้แก่ อาหาร น้ำ เมื่อบรรเทาความหิวอย่างเพียงพอแล้วย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ได้ (สวัณน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104) จึงไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การดำเนินงานประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทงศักดิ์ คัมไ้มน้ำ (2519 : 68) พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยากจนมักจะใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพหารายได้ มาเลี้ยงครอบครัวจึงไม่สนใจต่อกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนจัดให้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สะอาด พองอินทร์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาเกี่ยวกับประชาชนอยู่ในระดับมากคือความยากจนของประชาชน

การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าปัญหาครู ไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น ผู้บริหารและครูประสบปัญหาน้อยกว่าปัญหาอื่น ๆ คือมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.17$ และ $\bar{X} = 1.28$ เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ กศ.พช. ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชนบททางไกลผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจะเป็นคนในท้องถิ่นและพักในหมู่บ้านหรือบ้านพักครู เมื่อว่างจากภารกิจการสอนในตอนเย็นหรือวันหยุดราชการ จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนจัดขึ้น ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่จัดตามเทศกาลต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติมาเป็นประเพณีสืบต่อกันมา มีระยะเวลาในการปฏิบัติห่างกันไม่จำเป็นต้องใช้สลับประมาณในการดำเนินงานมากนักประกอบกับประชาชนในท้องถิ่นให้ความเคารพครูนับถือศรัทธาต่อครูเนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ (สนอง คุณมาศ. 2528 : 93) การที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกันบ่อยครั้งนี้เองทำให้การปะทะสังสรรค์กันทางสังคม (ทวี นาบุตร. 2533 : 46) โดยตรงเกิดการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรางค์ ชูสิงห์ (2529 : 63) พบว่าผู้บริหารและครูประสบปัญหาในการดำเนินงานด้านการขาดความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยที่สุด

1.6 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาสอดคล้องกัน อยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลางเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหาพบว่าปัญหาชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค ผู้บริหารประสบปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ $\bar{X} = 2.15$ ซึ่งเป็นปัญหามานกลางทั้งนี้เพราะว่าสภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชนในเขตบริการโรงเรียนโครงการ กศ.พช. จังหวัดกาญจนบุรีพื้นที่เป็นที่ราบสูงมีเทือกเขาสลับซับซ้อนเมื่ออุปสรรคต่อการขุดเจาะบ่อน้ำใต้ดินเพราะใต้พื้นดินจะเป็นชั้นหินทำให้ต้องใช้กระบวนขุดเจาะโดยการระเบิดหินซึ่งเป็นขั้นตอนยุ่งยากและลงทุนสูง ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะพยายามขุดเจาะบ่อน้ำส่วนตัวของครอบครัว บางครอบครัวต้องพึ่งพาขอใช้บ่อน้ำจากเพื่อนบ้านและจากบ่อน้ำสาธารณะซึ่งหนึ่งหมู่บ้านจะมีบ่อน้ำสาธารณะอยู่แห่งเดียวทำให้ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ประชาชนหลายหลังคาเรือนสามารถสร้างภาชนะเก็บน้ำฝนได้เองแต่ก็ยังไม่พอสำหรับบริโภคตลอดปีนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวี นาบุตร (2533 : 44) กล่าวว่าปัญหาของชาวบ้านในชนบทเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา ก็คงไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนักปัญหาเหล่านั้นคือ ไม่มีน้ำดื่มกินใช้และเพื่อการเกษตรตลอดทั้งปี จะเห็นได้ว่าน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ เมื่อประสบปัญหาดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย เกิดการเจ็บป่วยเนื่องจากโรคระบาดซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินงานไม่สามารถสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

ส่วนครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการใช้ยาสามัญประจำบ้านยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชนยังติดอยู่กับความเคยชินกับนิสัยดั้งเดิมของคนในชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 2.13$ เป็นปัญหาย่อยในระดับปานกลางทั้งนี้เพราะว่า ระดับการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ยังต่ำไม่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือหรือศึกษาความรู้ใหม่เพื่อการดำรงชีวิตให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ไม่รับรู้ถึงโลกกำลังวิวัฒนาการตลอดจนแนวคิดทางการศึกษา วัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวี นาบุตร (2532 : 21) กล่าวว่าการศึกษาและกระบวนการพัฒนาเพื่อเตรียมประชากรให้พร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลักไม่สามารถจัดการศึกษาแบบกระบวนการรับรู้ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของประชาชนให้เป็นธรรมชาติที่ผสมผสานของการศึกษาตลอดชีวิตโดยไม่ต้องทำให้วิถีชีวิตของชาวชนบทสะดุดชะงักหรือเกิดผลกระทบไปในทางลบได้และไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายประกอบกับจิตสำนึกและทัศนคติของประชาชนที่เคยชินแบบดั้งเดิมโดย

ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เช่นมีความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ เมื่อสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตามกลไกของสภาพปัจจุบันจึงทำให้ประชาชนไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรางค์ ชูสิงห์ (2529 : 73) พบว่า การดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ประสบปัญหาประชาชนไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ปัญหาการจัดการบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้นักเรียนและชุมชนโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทำได้ไม่ทั่วถึงเพราะขาดความร่วมมือจากประชาชนผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาน้อยกว่าปัญหาอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.39$ และ $\bar{X} = 1.51$ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนในโครงการ กศ.พข. ได้ปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท (วุดินท์ บุญภรณ์. 2527 : 8) นักเรียนจึงเป็นสื่อกลางในการแจ้งข่าวผ่านไปยังผู้ปกครองส่วนโรงเรียนจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขด้านการจัดเตรียมอาคารสถานที่ ตลอดจนประสานงานกับองค์กรชุมชนอื่นได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.) และผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผ.ส.ม.) ร่วมกันประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวและช่วยให้ความรู้การฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ประชาชนตื่นตัวเกิดความตระหนักในเรื่องสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว อันเกิดจากทุกฝ่ายร่วมกันประสานงานเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนจึงทำให้ประสบปัญหาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไชติ บุญทน (2531 : 54) พบว่า โรงเรียนในโครงการ กศ.พข. ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อกันมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญทัน สุขกลาง (2534 : 68) พบว่า โรงเรียนโครงการ กศ.พข. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับให้มีบัตรสุขภาพของนักเรียนเพื่อนำไปใช้เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยต้องนำส่งโรงพยาบาลมากที่สุด

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยส่วนรวมและรายด้านจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนดังนี้

2.1 ผู้บริหารชายและหญิงประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข.

โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้เพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดประชุมสัมมนาอบรมผู้บริหารเพื่อชี้แจงนโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์ ตลอดจนกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักสูตร และส่งผลกระทบต่อชุมชนทำให้ผู้บริหาร

ชายและหญิงมีความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. อีกทั้งมีสิทธิเสรีภาพ บทบาทหน้าที่ภารกิจที่รับผิดชอบเหมือนกัน ตลอดจนได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหาร งานโรงเรียนในหลักสูตรเดียวกันได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และดำเนินงานตามแนวนโยบายเดียวกัน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารชายและหญิงประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

2.2 ผู้บริหารอายุต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้ เพราะผู้บริหาร ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี ระหว่าง 30-40 ปี และ 40 ปีขึ้นไปต่างอยู่ในวัยผู้ใหญ่ที่มีความพร้อม ทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ตลอดจนบทบาททางสังคมสมบูรณ์เต็มที่สามารถดำเนินชีวิต และร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่นด้วยความราบรื่น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 2) โดยมีแนวการ ดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ตามกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้คือ ขั้นการสำรวจปัญหา ขั้นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ ขั้นการจัดทำแผนงานและโครงการ ขั้นวิธีดำเนินงาน และขั้นการนิเทศติดตามรายงานผล ดังนั้น ไม่ว่าผู้บริหารจะมีช่วงอายุใดก็ตามจะสามารถรับรู้ปัญหาการดำเนินงานในโครงการ กศ.พช. ได้ใกล้เคียงกัน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ การดำเนินงานประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ของ สนั่น สุธากุล (2530 : 111) พบว่า ผู้บริหารที่มีวัยวุฒิต่างกันมี ทิศต่อปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนด้านการศึกษาศาสนาปัจจุบันปัญหาและความต้องการ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษารื่องปัญหาการบริหารกิจการ นักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ของ วิรัตน์ สุกดา (2533 : 67) พบว่า ผู้บริหาร วัยวุฒิต่างกันมีปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามียูเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารอายุ 40 ปีขึ้นไป ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านนี้แตกต่างจากผู้บริหารอายุระหว่าง 30-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหาร ต้องรับภาระในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลัก

และประชาชนจำนวนมากโดยมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาชนบทสอดคล้องและกลมกลืนกัน แต่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทต่างก็มีสายงานบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อส่วนกลาง หน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีนโยบายเฉพาะตัวมีระบบหน่วยงานของตนตามสายงานบังคับบัญชาทำให้ประสบปัญหาอุปสรรคในการจัดศูนย์ประสานงานขอความร่วมมือ นอกจากนี้การดำเนินงานมีข้อจำกัดคือ ขาดบุคลากรงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอกับความต้องการและวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น รถยนต์เพื่อให้เกิดความคล่องตัวประกอบกับผู้บริหารอายุ 40 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูงอายุมากกว่า การดำเนินงานพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้กว้างขวางลุ่มลึกมากกว่าผู้บริหารอายุ 30-40 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุอ่อนกว่ามักมองปัญหาและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างผิวเผิน และเฉพาะหน้าเท่านั้น อาจจะขาดการศึกษาข้อมูลจากอดีตและปัจจุบันอย่างเพียงพออีกทั้งมีความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายมีสมรรถภาพของการทำงานและความแข็งแรงของร่างกายยังคงทำให้ส่งผลต่อการดำเนินงานประสบปัญหาน้อยกว่าผู้บริหารอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งเกิดการเสื่อมถอยความแข็งแรงในพลังกำลังเสื่อมลง จึงทำให้ลดประสิทธิภาพการทำงานลง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533 : 70) อีกทั้งเป็นวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะต้องมีการะหน้าที่รับผิดชอบครอบครัวส่งเสียบุตร ธิดา เรียนหนังสือชั้นอุดมศึกษาแล้วอาจจะมีการการใช้จ่ายเงินมาก ตลอดจนการปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533 : 5) จากเหตุผลดังกล่าวนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้บริหารอายุ 40 ปีขึ้นไป และผู้บริหารอายุระหว่าง 30-40 ปี ประสบปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดของ อาทิตย์ อีรานูตร (2528) พบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาอายุต่างกันประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านธุรการ การเสนอการบริหารโรงเรียน และการเสนอการรวมโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารแต่ละโรงเรียนที่เข้าในโครงการ กศ.พช. ได้เข้ารับการอบรมจากสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานไม่ว่าผู้บริหารระดับการศึกษาใดก็จะมี ความรู้แนวการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. พร้อม ๆ กัน ตลอดจนได้รับความรู้จากการศึกษา เอกสารคู่มือการดำเนินงานฉบับเดียวกัน ดังนั้นในการปฏิบัติงานก็ย่อมมีกระบวนการดำเนินงาน

อย่างเดียวกัน นอกจากนี้สภาพที่ตั้งของโรงเรียนและหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนคล้ายคลึงกัน ประกอบกับผู้บริหารได้ใช้วิธีการของคนที่อยู่ ดำเนินงานอย่างจริงจังจึงส่งผลให้ผู้บริหารระดับ การศึกษาต่างก็สามารถรับรู้สภาพปัญหาและประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการดำเนินงานของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาของ ประเสริฐ ขาวงษ์ (2524 : 84) พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถม ศึกษา วุฒิต่างกันมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผล การศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : 87) พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาวุฒิต่างกันมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหา ด้านบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ วิรัตน์ สุกงา (2533 : 67) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาวุฒิต่างกันประสบปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตาม โครงการ กศ.พ. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้ เพราะปัจจุบันสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติของผู้บริหารที่มีมาดำรง ตำแหน่งผู้บริหารไว้คือต้องผ่านประสบการณ์ในการสอน หรือผู้บริหารมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ปี วุฒิกศ.พ. ไม่น้อยกว่าปริญญาตรี ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถเลือกสรรผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาบ้างแล้ว อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์เหล่านั้นใหญ่จะ เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และระหว่าง 5-10 ปี ซึ่งเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่มีการศึกษา สูงมีการใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา และมีความกระตือรือร้นมาก ส่วนผู้บริหารประสบการณ์มากระดับการ ศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีก็ยังมีอยู่บ้างประกอบกับอายุมากแล้วจึงไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และศึกษาหาความรู้เพิ่มการทำงานอาศัยประสบการณ์เก่า ๆ ที่เคยปฏิบัติมาถ้ามีการเปลี่ยนแปลง อะไรใหม่ ๆ มักจะตามไม่ทัน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้เริ่มจัด อบรมผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 (วิรัตน์ สุกงา 2533 : 86) เป็นต้นมา หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมแต่ละครั้งยังได้ติดตามประเมินผล

เมื่อพบว่าบุคคลใดไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลจะต้องกลับเข้ารับการอบรมใหม่ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. ยังได้มีการประชุมร่วมกันทุกเดือนเพื่อรับรู้ระเบียบแบบแผนที่เป็นแนวปฏิบัติอย่างเดียวกันทำให้ความคิดเห็นโดยส่วนรวมคล้ายคลึงกันซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้บริหารซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการดำเนินงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาของ ประเสริฐ ขาวงษ์ (2524 : 61) พบว่า ผู้บริหารประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ สุนิตย์ สุวรรณณี (2534 : 87) พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประสบปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามียุ่ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เมื่อนำไปเปรียบเทียบรายคู่พบว่ามียู่เดียวที่แตกต่างกันคือผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ประสบปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป ประสบปัญหาการดำเนินงานมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผู้บริหารที่มีอายุมากประสบปัญหาการดำเนินงานมากด้วย ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารอายุมากและประสบการณ์ในการทำงานมากอาจจะมองปัญหาด้วยความเคยชินและซ้ำซาก จึงอาจเป็นสาเหตุให้ไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอีกทั้งพลังกำลังของสภาพร่างกายค่อย ๆ ลดลง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533 : 70) การเคลื่อนไหวเชิงซ้ำปรับตัวไม่ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ประสบปัญหาอุปสรรคในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นแตกต่าง จากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี เนื่องจากอายุน้อยกว่า จึงมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้วยตนเองและด้วยการเข้าอบรมสัมมนาในระดับเขต และระดับจังหวัดประกอบกับในการปฏิบัติงานมีความระมัดระวังรอบคอบเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่ของตน ทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับหลักการและนโยบายของกระบวนการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านประสานงานกับหน่วยงานอื่นแตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้ เพราะว่าพื้นที่ตั้งแต่ละโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตบริการโรงเรียนคล้ายคลึงกันอีกทั้งโรงเรียนยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. เหมือนกัน นอกจากนี้การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารได้รับการคัดเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในขณะที่ดำรงตำแหน่งยังได้รับการอบรมเตรียมผู้บริหารหลักสูตรเดียวกันอีกตลอดจนได้รับการประชุมอบรมสัมมนาแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของโครงการ กศ.พข. เหมือนกันและทุก ๆ เดือนผู้บริหารได้มีการประชุมอภิปรายร่วมกันทำให้มีแนวปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน ถึงแม้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดกลางก็จะได้มอบหมายภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลงานในโรงเรียนตามนโยบายและจุดมุ่งหมายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานประถมศึกษาอำเภอเดียวกัน โรงเรียนขนาดต่างกันจึงได้รับการช่วยเหลือเกื้ออำนวยการต่อกัน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ สุนิตย์ สุวรรณณี (2534 : 88) พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีด้านเดียวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดการบริการข่าวสารแก่ชุมชน โดยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ด้านการจัดการบริการข่าวสารแก่ชุมชนสูงที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวกยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการบริการข่าวสารอีกทั้งจำนวนบุคลากรในโรงเรียนก็น้อยกว่า ตลอดจนขาดการสนับสนุนงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนประกอบกับประชาชนมีฐานะยากจน ต้องดิ้นรนประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาสนใจรับบริการของโรงเรียนจัดให้ หรืออีกประการหนึ่งอาจเป็นสาเหตุจากการบริการของโรงเรียนไม่ก่อให้เกิดการยั่วยุใจให้ประชาชนสนใจ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันประสบปัญหาการ

ดำเนินงานด้านการจัดการบริการข่าวสารแก่ชุมชนแตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาความต้องการของผู้ดำเนินงานโรงเรียนชุมชนเขตการศึกษา 6 ของ ประเสริฐงามพันธุ์ (2524 : 79) พบว่า โรงเรียนชุมชนขนาดเล็กในเขตการศึกษา 6 ประสบปัญหาการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนชุมชนขนาดใหญ่

2.6 ครูผู้ปฏิบัติงานชายและหญิงประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้ เพราะว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้จัดประชุมอบรมสัมมนาครูผู้ปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงนโยบายหลักการวัตถุประสงค์ และกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและให้ส่งผลกระทบต่อถึงชุมชน อันเนื่องจากการจัดอบรมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ของการเป็นนักพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และได้ปฏิบัติตัวในการเป็นนักพัฒนาที่สมบูรณ์แบบทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 52) จากการที่ครูผู้ปฏิบัติงานได้รับการเตรียมความพร้อมดังกล่าวจึงทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานชายและหญิงประสบปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกันซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องแนวโน้มในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของบุคลากรศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาของ เบญจวรรณ วงชาติ (2535 : 37) พบว่า บุคลากรกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเพศต่างก็มีแนวโน้มในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้ เพราะว่าครูผู้ปฏิบัติงานต่างก็อยู่ในวัยที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคมนับเป็นศักยภาพสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 20 - 22) และร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่นอีกทั้งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจในภาระหน้าที่ของตนในการดำเนินงานตามกระบวนการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. เป็นอย่างดีจึงเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานอายุต่างกัน ประสบปัญหา

การดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องบทบาทการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารของ สะอาด ธรรมวัตร (2529 : 80) พบว่า ครูอายุต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ สนั่น สุธาผล (2530 : 115) พบว่า ครูที่มีวิทยุติต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตาม

โครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้จัดประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ปีละหนึ่งครั้งซึ่งเปิดโอกาสให้ครูผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำคู่มือชุดฝึกอบรมจำนวน 11 เล่ม แจกให้ครูได้ศึกษาด้วยตนเอง ประกอบกับทุกสิ้นเดือนครูผู้ปฏิบัติงานได้รับการประชุมชี้แจงจากผู้บริหารเพื่อกระตุ้นเตือนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายเดียวกัน ตลอดทั้งศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ กศ.พข. ระดับอำเภอ มีการติดตามและประเมินผลอยู่เสมอทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานถึงแม้มีระดับการศึกษาต่างกันก็ได้รับความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการดำเนินงานเหมือนกัน จึงทำให้ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนเดียวกันจะร่วมกันปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาปัจจุบัน และความต้องการของชุมชนทำให้รับรู้การดำเนินงานแนวเดียวกัน จึงเป็นสาเหตุให้ครูผู้ปฏิบัติงานระดับการศึกษาต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารของ สะอาด ธรรมวัตร (2529 : 66) พบว่า ครูวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ ประเสริฐ ไชยะชา (2535 : 95) พบว่า ครูวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนเมื่อเปรียบเทียบรายค่าพบว่าครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีประสบปัญหาการดำเนินงานด้านนี้ แตกต่างจากครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีประสบปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนสูงสุดทั้งนี้สืบเนื่องจากปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ กศ.พ. มีงบประมาณสนับสนุนจำนวนจำกัด ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการบริการข่าวสาร เช่น เครื่องกระจายเสียงที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาร หนังสือที่มีคุณภาพ สิ่งพิมพ์รายวันที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และมีบุคลากรจำนวนน้อยมีการกิจรับผิดชอบมากตลอดจนพยายามคิดเทคนิควิธีการสอนเพื่อส่งผลกระทบต่อชุมชน ประกอบกับครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความสามารถที่จะรับรู้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ กศ.พ. มากกว่าอีกทั้งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ จึงสามารถมองปัญหาต่าง ๆ ด้วยความสุขุมและละเอียดลึกซึ้ง ไม่มองอย่างผิวเผินมีความพยายามค้นหาสาเหตุของปัญหาย้อนอดีตเพื่อมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องใช้เวลาพร้อมทั้งพิจารณาวิเคราะห์การดำเนินงานด้วยความสุขุมรอบคอบ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งให้ครูผู้ปฏิบัติงานระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีประสบปัญหาการดำเนินงานด้านการบริการข่าวสารแก่ชุมชนแตกต่างจากครูผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาดังกล่าว ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ ประเสริฐ ใต้เขา (2535 : 95) พบว่า ครูอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.9 ครูผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ. โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้เพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดอบรมสัมมนาครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนโครงการ กศ.พ. เพื่อชี้แจงแนวนโยบายของโครงการก่อนเริ่มดำเนินงาน ทำให้ได้รับรู้กระบวนการดำเนินงานตามแนวนโยบายเดียวกันมีความรู้ ความเข้าใจนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ

ชุมชน ตลอดจนมีความใฝ่รู้ศึกษาทำความเข้าใจเพิ่มเติมจากคู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ฉบับเดียวกันดังนั้นถึงแม้จะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันก็จะปฏิบัติงานตามแนวโครงการ กศ.พข. ตามที่ได้รับมอบหมายเหมือนกันจึงทำให้สามารถที่จะรับรู้สภาพปัญหาและประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารของ สนั่น สุธากุล (2530 : 116) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.10 ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะว่าสภาพที่ตั้งของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความคล้ายคลึงกันประกอบกับก่อนเริ่มดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดอบรมสัมมนาครูผู้ปฏิบัติงานเหมือนกับผู้บริหาร เพื่อชี้แจงแนวนโยบายการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (ประชุม รอดประเสริฐ 2531 : 2) ทำให้โรงเรียนขนาดต่างกันได้รับการช่วยเหลือเอื้ออำนวยต่อกัน ขณะปฏิบัติงานช่วยกันแก้ปัญหา ร่วมกันการปฏิบัติงานจึงเป็นไปตามกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอนภายใต้แนวนโยบายเดียวกันมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตลอดจนได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ เช่นเดียวกัน ถึงแม้จะปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันก็สามารถรับรู้สภาพปัญหาสอดคล้องกันจึงเป็นสาเหตุให้ประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาของ ฝรั่งค์ แฝ่วพลสง (2529 : 97) พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญทัน สุขกลาง (2534 : 96) พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนโครงการ กศ.พข. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่ามียู่สองด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คือด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนและด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน ซึ่ง

ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ทั้งสองด้าน สูงที่สุดทั้งนี้ เพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดหลายประการคือ มีบุคลากรจำนวนน้อย ขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เครื่องมือที่มีคุณภาพ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ และการสนับสนุนด้านการเงิน จากชุมชนประกอบกับโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทขาดแคลนทางไกลความเจริญ การคมนาคมไม่สะดวก ประชาชนประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่สามารถให้การสนับสนุนการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นไปทัศนศึกษาดูงานและปัญหาหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่เพียงพอความต้องการของจำนวนผู้มารับบริการซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ให้ยังเกิดประสิทธิภาพได้ จึงทำให้โรงเรียนประสบปัญหาแตกต่างกันด้านการพัฒนาประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองในการสร้างผู้นำชุมชนให้กับท้องถิ่นและเกิดจิตสำนึกยอมรับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ได้ตลอดจนการบริการข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

3.1 ด้านการสอนวิชาชีพ พบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด คือ ครูสอนวิชาชีพควรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตลอดจนได้รับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติส่วนมากมีวุฒิการศึกษาวิชาชีพครูมีความถนัดในการสอนวิชาสามัญมากกว่าจึงทำให้ขาดทักษะในการสอนวิชาชีพเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงควรพิจารณาสนับสนุนให้บุคลากรที่มีอยู่แล้วได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพในระยะสั้นให้เป็นผู้ที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพให้กับชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าดังที่ เสน่ห์ สววิบูลย์ (2529 : 93) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สอนวิชาชีพที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขาที่สอนเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบสูง ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ ตลอดจนเร่งเร้าความสนใจของผู้เรียน เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว และสามารถถ่ายโยงไปสู่สิ่งที่เรียนรู้ได้ใหม่

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่าควรจัดอุปกรณ์ในการสอนวิชาชีพให้เพียงพอเป็นอันดับรองจากต้องการครูสอนวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญ

เฉพาะทั้งนี้ เพราะว่าการสอนวิชาชีพจะเน้นกิจกรรมการปฏิบัติมากกว่าวิชาสามัญ ดังนั้นการเรียนการสอนจึงต้องได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ผู้เรียนจึงจะเกิดทักษะวิชาชีพนั้น ๆ ได้และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวตลอดจนเสริมอาชีพที่ตนประกอบอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นบังเกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นด้วย อีกทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนได้เป็นประการสำคัญ หากขาดอุปกรณ์การสอนวิชาชีพซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนแล้วอาจทำให้การดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร

3.2 ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนพบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่มีความถี่สูงสุดคือผู้นำชุมชนควรเป็นผู้ที่มีความรู้เสียสละมีอุดมการณ์ และให้ความสนใจกับงานส่วนรวม ทั้งนี้เพราะผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่เป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งถ้าหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการคัดเลือกผู้นำที่มีความรู้ความสามารถเสียสละตลอดจนมีอุดมการณ์เพื่อส่วนรวมแล้วจะทำให้การดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ลักษณะผู้นำดังกล่าวจะเกิดขึ้นในชุมชนได้ครูต้องเป็นพี่เลี้ยงในการสร้างผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นจะต้องทำให้ประชาชนยอมรับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ (อาคม จันทสุนทร. 2529 : 51-52) โดยการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ร่วมกับหน่วยงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลัก เพราะโรงเรียนจะปฏิบัติเพียงลำพังย่อมไม่สำเร็จ อนึ่งในการจัดกิจกรรมนี้ยังช่วยพัฒนาจิตใจให้มีพื้นฐานความขยันหมั่นเพียร ช่วยเหลือตนเองและร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นรูปแบบของการพัฒนาชนบทที่ประสบความสำเร็จในโครงการ เขมาอีลอนของประเทศเกาหลี ซึ่งเริ่มพัฒนาจิตใจก่อนสิ่งอื่นแล้วจึงลงมือปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 8)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานได้เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่าควรณรงค์ให้บุคคลในชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมอบรมผู้นำชุมชนเป็นอันดับรองจากต้องการผู้นำที่มีอุดมการณ์ ทั้งนี้เพราะจากผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ครั้งนี้พบว่าประชาชนยังยากจนต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวทำให้ไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งผลให้ประชาชนไม่เข้าใจเรื่องของการพัฒนาท้องถิ่นของตน ปัญหาความยากจนของประชาชนนี้ตามหลักการของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ถือว่าเป็นความต้องการขั้นต่ำของมนุษย์ควรได้รับการตอบสนองก่อนความต้องการอื่น ๆ ซึ่งเรียงจาก

ขั้นต่ำสุดไปสู่วิธีขั้นสูงสุด (ส่วตัน วัฒนวงศ์, 2533 : 100) โดยมนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูง ๆ ได้ ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองเสียก่อนเมื่อประชาชนยากจนยังขาดปัจจัยในการดำรงชีวิตแล้วย่อมไม่สนใจต่อกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องปัจจัยในการดำรงชีวิต จึงเป็นสิ่งที่น่าพิจารณาสำหรับโรงเรียนในโครงการ กศ.พช ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งนี้ครูและผู้นำท้องถิ่นควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาผู้นำในท้องถิ่นอย่างจริงจังก็มีแนวโน้มจะได้รับความร่วมมือ จากประชาชนในการจัดกิจกรรมด้านนี้เป็นอย่างดี

3.3 ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนพบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่มีความถึงที่สุดคือควรจัดบริการให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ข่าวด้านการเกษตร เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญ การคมนาคมและการสื่อสาร ไม่สะดวกทำให้การทราบข่าวสารล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรพิจารณาดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กศ.พช ที่ว่าปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นแหล่งข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, 2535 : 5) โดยพยายามจัดกิจกรรมบริการข่าวสารทุกรูปแบบให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน เพื่อให้ประชาชนรับรู้ และปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถวิเคราะห์ห้วงการณ์ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่รับรู้ได้ ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปเสริมในการประกอบอาชีพที่มีอยู่แล้ว ให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่าควรสนับสนุนให้มีเสียงตามสายทั่วทุกหมู่บ้านเป็นอันดับรองจากการบริการข่าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะการบริการข่าวโดยใช้เครื่องกระจายเสียงเป็นรูปแบบการติดตั้งลำโพงตามจุดต่าง ๆ ภายในชุมชนทำให้ประชาชนรับทราบข่าวสารและความรู้โดยไม่เป็นทางการพร้อม ๆ กันจำนวนมากในเวลาเดียวกันอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว อีกทั้งเครื่องกระจายเสียงยังเป็นสิ่งที่เข้าใจผู้ฟังมากกว่าไม่ว่ากำลังปฏิบัติการกิจอะไรอยู่ก็สามารถรับฟังได้จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาให้มีเครื่องเสียงตามสายทุกหมู่บ้าน จากข้อค้นพบในการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานยังประสบปัญหาขาดอุปกรณ์ในการบริการข่าวสารเป็นจำนวนมาก หากโรงเรียนรอการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติฝ่ายเดียว คงแก้ปัญหาไม่ทันกาล ดังนั้นในสถานการณ์เช่นนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติงานควรเสียสละเวลาอุทิศตนเพื่อโครงการ กศ.พช อย่างจริงจังโดยการพยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อร่วมกันวางแผนนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นั้นย่อมหมายถึงการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

3.4 ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความถึงที่สุดคือควรจัดเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นโดยเฉพาะทั้งนี้เพราะสืบเนื่องจากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานประสบปัญหาด้านขาดเครื่องมือในการสื่อสารติดต่อประสานงานและขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงานซึ่งเป็นปัญหาในระดับสูงที่สุดกว่าปัญหาอื่น ๆ ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่ออุปสรรค ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นไม่คล่องตัวทำให้เกิดการล่าช้าในการประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนนอกจากนี้ยังพบปัญหารองลงมาคือบุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการติดต่อประสานงานและขั้นตอนในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อนทำให้เกิดความท้อถอย ปัญหาจากข้อค้นพบดังกล่าวผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานจึงมีข้อเสนอแนะให้มีเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานโดยเฉพาะจากข้อเสนอแนะในการค้นพบครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานต้องการให้เลือกสรรหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมด้านอุปกรณ์สื่อสารตลอดจนยานพาหนะส่วนตัวเพื่อการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเป็นไปอย่างรวดเร็วและคล่องตัว ส่งผลประโยชน์ต่อนักเรียนและประชาชนในชุมชนที่จะร่วมกันเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีคุณภาพที่ดีสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหว่าผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการศึกษาควรร่วมกันในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเป็นอันดับรองจากควรจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายตลอดจนต้องการให้บุคคลดังกล่าวตระหนักในความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นด้วย

3.5 ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น พบว่า

มีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่มีความถึงที่สุดคือ หน่วยงานควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การกีฬา อย่างเพียงพอและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เพราะโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. จังหวัดกาญจนบุรีเริ่มเข้าโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2530 ได้รับงบประมาณจัดสรรให้ครั้งแรกและครั้งเดียวโรงเรียนละ 10,000 บาท ซึ่งบางปีงบประมาณบางโรงเรียนได้รับเพียง 8,000 บาท อันเป็นงบประมาณที่จัดสรรให้จำนวนน้อยกว่าโรงเรียนที่เข้าโครงการในระยะแรก (2526-2529) ซึ่งได้รับการจัดสรรเป็นจำนวน 78,000 บาท (มันส์ รัตนคิลก ๗ กุมภาพันธ์ 2526 : 22) ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรทบทวนนโยบายในเรื่องงบประมาณการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ใหม่โดยควรพิจารณาสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้เป็นประจำทุกปี ซึ่งในการนี้โรงเรียนในโครงการจะได้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มาเสริมส่วนที่ขาดแคลนและซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดตามอายุไขของสภาพการใช้งานอันเป็นวิธีการลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่งผลให้การดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่าควรจัดส่งวิทยากรที่มีความสามารถเชี่ยวชาญด้านกีฬา มาฝึกสอนให้นักเรียนและประชาชนเป็นอันดับริ่งจากต้องการงบประมาณจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอทั้งนี้เพราะการมีผู้เชี่ยวชาญมาฝึกสอนทำให้ได้รับทักษะพื้นฐานของการกีฬาอย่างถูกต้องตามกติกาสากลนิยมอันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนเป็นนักกีฬาของชุมชนที่มีชื่อเสียงประสพชัยชนะในการแข่งขันตลอดจนมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมให้เจริญทัดเทียมนานาอารยะประเทศ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรคัดเลือกครูที่มีคุณสมบัติดังกล่าวส่งไปยังโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

3.6 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชนพบว่าข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่มีความถึงที่สุดคือ โรงพยาบาลชุมชนควรออกหน่วยเคลื่อนที่ เพื่อตรวจสุขภาพประชาชนอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งทั้งนี้เพราะว่าโรงพยาบาลชุมชนมีความพร้อมด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์อยู่แล้ว ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานตระหนักดีว่าหากประชาชนที่อยู่ห่างไกลในชนบทที่เจ็บป่วยได้รับการตรวจรักษาโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญวินิจฉัยโรคต่าง ๆ ได้จะเป็นการดี อีกทั้งสร้างความมั่นใจในการรับบริการของประชาชนอีกด้วยตลอดจนเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่อยู่

ในชนบทห่างไกล ได้มีโอกาสตรวจรักษาสุขภาพของตนเองและครอบครัวอย่างทั่วถึง เป็นการแก้ปัญหาความเจ็บป่วยของประชาชนได้ประการหนึ่ง

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่าควรจัดบุคคลในชุมชนเข้าอบรมด้านสาธารณสุขเพื่อกลับมาให้บริการในชุมชนของตนเป็นอันดับรองจากการเสนอให้โรงพยาบาลชุมชนออกหน่วยเคลื่อนที่ ทั้งนี้ เพราะปัญหาการเจ็บป่วยของประชาชนเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นอยู่เสมอในชุมชนและประชาชนมีการศึกษาน้อยเมื่อเจ็บป่วยมักรักษาเองโดยหลงเชื่อคำโฆษณาของผู้ผลิตยาอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพทาส่งเสริมบุคคลในชุมชนได้เข้ารับการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสาธารณสุขแล้วจะได้นำมาปฏิบัติตนในการป้องกันรักษาสุขภาพได้อย่างถูกต้องและสามารถถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านด้วยกันได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะว่าระดับชาวบ้านด้วยกันสามารถสื่อความหมายเข้าใจกันง่ายกว่า ถ้าที่จะซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นกับตนเอง อันเป็นการประสานการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดประชุมอบรมสัมมนาของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดทุกครั้งควรส่งเสริมครูอาจารย์ในโรงเรียนโครงการ กศ.พช. ได้เข้ารับการอบรมสัมมนาอย่างทั่วถึงกันทุกคน เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและชัดเจนในนโยบายการพัฒนาชนบทซึ่งก่อให้เกิดความตระหนักรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. มีการประสานงานกับหน่วยงานปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลักอย่างจริงจัง เพื่อค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถระหว่างกัน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชน และร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานตลอดจนเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาชนบท
3. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูควรสละเวลาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อให้มีทัศนคติต่อชุมชนอันจะเป็นพื้นฐานให้เกิดความรัก เคารพในตัวชาวบ้าน และมีความเชื่อมั่นว่าชาวบ้านมีความสามารถที่จะพัฒนาช่วยตนเองได้ถ้าได้รับการส่งเสริมที่ดี

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการ ควรนำผลงานการดำเนินงานแจ้งในที่ประชุมประจำเดือนของโรงเรียนทุกครั้ง เพื่อบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรค ค้นหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

5. การคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการในปีการศึกษาต่อไปสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรติดตามอย่างใกล้ชิดในการปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนการคัดเลือกโรงเรียนเน้นกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของสภาพความพร้อมของโรงเรียนอย่างแท้จริง จากสภาพปัจจุบันโรงเรียนหลายโรงเรียนไม่ผ่านการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวซึ่งพบว่าโรงเรียนยังขาดความพร้อมในการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท เมื่อเริ่มดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. จะพบปัญหาและอุปสรรคส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

6. ศึกษาวิเคราะห์ ผู้รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. ระดับจังหวัด ควรติดตามประเมินผลให้ทั่วถึงทุกโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ทบทวนนโยบายการจัดสรรงบประมาณ ควรให้โรงเรียนเสนองบประมาณเองตามสภาพความต้องการของชุมชน และให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำกับดูแลใช้จ่ายงบประมาณอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ในระดับเขตการศึกษา โดยควรจะเพิ่มตัวแปรที่ศึกษาคือ ผู้นำท้องถิ่น ประชาชน และนักเรียน
2. ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นของการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ต่อชุมชน จากผู้นำท้องถิ่น ประชาชน
3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลัก
4. ศึกษารูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ กศ.พช. ที่ประสบผลสำเร็จ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, สำนักงาน. เอกสารประกอบการอบรมเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน
โครงการ กศ.พช.. กาญจนบุรี : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, 2531.
- เอกสารการประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ระดับอำเภอและ
โรงเรียน. กาญจนบุรี : ฝ่ายบริการทางการศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์, 2532.
- สรุปผลการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. กาญจนบุรี : ฝ่ายแผนงานทางการศึกษา
หน่วยศึกษานิเทศก์, 2532.
- เอกสารการประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ดำเนินงานโครงการ กศ.พช.ระดับอำเภอและ
โรงเรียน. กาญจนบุรี : ฝ่ายบริการทางการศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์, 2534.
- สถิติข้อมูลทางการศึกษาปีการศึกษา 2534. กาญจนบุรี : ฝ่ายแผนงาน, 2534.
- คู่มือดำเนินงานโครงการ กศ.พช.. กาญจนบุรี : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
กาญจนบุรี, 2535.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพ.ศ 2524 ของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- กฤษร สุธรรมวิจิตร. "ปัญหาความยากจนนโยบายและรูปแบบการพัฒนาชนบทที่ล้มเหลว,"
มิตรครู. 32(17) : 18-20 ; บัณฑิตแรกกันยายน 2533.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางดำเนินงานโครงการ กศ.พช.
เอกสารอันดับ 1/2525. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525.
- "วิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ กศ.พช.," กศ.พช. 7 : 25-27 ;
พฤศจิกายน 2526.
- "โครงการ กศ.พช. ปี 2525," กศ.พช. 4 : 4-5 ; เมษายน 2527.
- "โครงการ กศ.พช.," กศ.พช. 5 : 5 ; สิงหาคม-กันยายน 2528.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด

อำเภอและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมพรวัว, 2527.

_____. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ กศ.พข.

กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมพรวัว, 2528.

_____. โรงเรียนกับการพัฒนาชนบทโครงการกศ.พข., กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ค, 2529.

_____. รายงานผลการประเมินผลโครงการ กศ.พข. ปีงบประมาณ 2528-2529.

กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530.

_____. รายงานผลการประเมินผลโครงการ กศ.พข. ปีงบประมาณ 2530-2531. กรุงเทพฯ :
ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532.

_____. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. ปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพฯ :
การศาสนา, 2533.

_____. แผนปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2535. กรุงเทพฯ : ฝ่ายแผนและโครงการกองนโยบาย
และแผนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534.

_____. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ 2525-2534. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช, 2526.

_____. คู่มือการดำเนินงานโครงการ กศ.พข. เอกสารที่ 4/2532. กรุงเทพฯ :
เจฟฟี่ฟุ้งจำกัด, 2531.

คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาชนบทในช่วงแผน

พัฒนาฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2529.

_____. แผนพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 (2535-2539). กรุงเทพฯ :
ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ, 2534.

ค้วน ขาวหนู. "บทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาชนบท," มิตรครู. 22(5) : 41 ;
 พฤษภาคม. 2526.

ชีวิวัฒน์ นิจนตร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์กรมฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

- โชติ บุญทน. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดบริการการศึกษาในระบบโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดมสำเนา.
- ณรงค์ แฉั่วพลสง. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 11 ในทัศนะครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อุดมสำเนา.
- ทองศักดิ์ คุ่มขำน้ำ. กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อุดมสำเนา.
- ทวี นาคบุตร. "การศึกษาพัฒนาชุมชน," มิตรครู. 31(20) : 21-22 ; ปักษ์หลังตุลาคม. 2532.
- _____. "การศึกษาพัฒนาชุมชน," มิตรครู. 32(6) : 44-47 ; ปักษ์หลังมีนาคม. 2533.
- _____. "การศึกษาพัฒนาชุมชน," มิตรครู. 32(5) : 46-49 ; ปักษ์แรกสิงหาคม. 2533.
- เบญจวรรณ วงษาดี. การศึกษาแนวโน้มในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของบุคลากรศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ปรัชญา ธูปทอง. ความต้องการการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาชยานา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การพัฒนาคณะ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดมสำเนา.
- ประเสริฐ งามพันธ์. ปัญหาความต้องการของผู้ดำเนินงานโรงเรียนชุมชนเขตการศึกษา 6. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อุดมสำเนา.

ประเสริฐ ขาวงษ์. ปัญหาการดำเนินงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินทิพจน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ประเสริฐ โต๊ะชา. การศึกษาปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินทิพจน์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.

มนัส รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. "แนวดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ยากจน," มิตรครู. 25(7) : 21-22 ; ปักษ์แรกเมษายน 2526.

ยุพา บุษชะ. การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพครูในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพจน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ล้วน และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

วิเศษ ภูมิชัย. การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10. ปรินทิพจน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. ถ่ายเอกสาร.

วิรัตน์ สกฤดา. การศึกษาปัญหาด้านบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินทิพจน์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2533. อัดสำเนา.

วิสุทธิ ราตรี. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในชนบทยากจน. ปรินทิพจน์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

วุฒินันท์ ปัญญากรณ์. "การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนงานที่รอการพิสูจน์," การศึกษานอกโรงเรียน. 21(121) : 8-10 ; ฉบับพิเศษ สิงหาคม-กันยายน 2527.

- สำนึก สุธากุล. การศึกษาปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อัดสำเนา.
- เสน่ห์ สวัญชัย. การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของบุคคลกลุ่มต่างๆที่มีต่อหลักสูตรเทคนิคการอาชีพของวิทยาลัยครูสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529. อัดสำเนา.
- สนอง คุณมาศ. บทบาทการพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สะอาด ธรรมวัตร. การศึกษาบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคามตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529. อัดสำเนา.
- สะอาด พงอินทร์. บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทตามความรู้ของครูและผู้บริหารการศึกษาเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สุณี แสนสุวรรณศรี. การศึกษาเจตคติของครูผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานต่อโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.
- สุนิตย์ สุวรรณณี. การศึกษาปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- สุพิชญา อีระกุล. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2521.

- สุพน ทิมอ่ำ. การศึกษาปัญหาและบทบาทของครูประถมศึกษาในฐานะเลขานุการสมาคมที่เกี่ยวกับโครงการสร้างงานในชนบทของจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. 2528. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ชูสิงห์. การศึกษาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้นำท้องถิ่นต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาชนบทตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ยากจนจังหวัดนครสวรรค์. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการประเมินผลโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน(กศ.พช.) ปีงบประมาณ 2526-2527. ม.ป.ท., 2529. อัดสำเนา.
- สมชาย ทองเจริญ. ภารกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อ บริการชุมชนการศึกษาในจังหวัดเลย. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม จันทสุนทร. การศึกษาปัจจัยในโรงเรียนซึ่งเป็นตัวชี้บ่งความสำเร็จการจัดกิจกรรม การพัฒนาชุมชนในโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท. ปรินทิเนียนท์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- อาทิตย์ อีรานดร. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528, อัดสำเนา.

Bruce, Elkins Louis. "The Role of the Elementary Principal in Community School Relations," Dissertation Abstract International. Vol 39, No. 11, 1979. P.6026

Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3 rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.

Edward, Allen L. Statistical Methods of the Behavioral Science.
New York : Rinehart. 1954.

Ramirez, Emiliano C. "Activities and Procedures of Some Community Schools in the United States and Their Implications for the Philippines," Dissertation Abstract International. Vol 20, No. 6 1959. P.1286-2184

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 มิถุนายน 2535

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน ...

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน .. ชุด

ด้วยข้าพเจ้านางวาริรัตน์ เกิดผล นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษา
ผู้ใหญ่ กำลังดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินงานตาม
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงาน
ตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลการวิจัยนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัณฑิตศึกษาแล้วยังจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในการนี้
จำเป็นต้องได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้ช่วย และครู-อาจารย์ในโรงเรียน กรุณากรอก
แบบสอบถามที่แนบมาแล้วช่วยกรุณารวบรวมส่งคืน สปอ. ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2535

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางวาริรัตน์ เกิดผล)

นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.
ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน
ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.
ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นอย่างเสรีลงไปเกี่ยวกับการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความ

1. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหาร
() ครูผู้ปฏิบัติงาน

2. เพศ

- () ชาย () หญิง

3. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
() ระหว่าง 30 - 40 ปี
() ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () ต่ำกว่า 5 ปี
 () ระหว่าง 5 - 10 ปี
 () ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

6. ขนาดโรงเรียน

- () โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)
 () โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาในปัญหาด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ

1. ด้านการสอนวิชาชีพ
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน
3. ด้านการจัดบริการข่าวสาร
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง ซึ่งแต่ละตารางมีความหมายดังนี้

มีปัญหามาก	หมายถึง	ท่านประสบปัญหานั้นมาก
มีปัญหามากกลาง	หมายถึง	ท่านประสบปัญหานั้นบ่อยครั้ง
มีปัญหาน้อย	หมายถึง	ท่านประสบปัญหานั้นเพียงเล็กน้อย
ไม่มีปัญหา	หมายถึง	ท่านไม่เคยประสบปัญหาเช่นนั้นเลย

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	1. ด้านการสอนวิชาชีพ				
1.	การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการฝึก วิชาชีพการเกษตร.....				
2.	ขาดโรงเรียนสำหรับสวัสดิการเลี้ยง สัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็น ตัวอย่างแก่ชุมชน.....				
3.	อุปกรณ์ที่จะใช้ในการประกอบกิจกรรม การสอนวิชาชีพด้วยคุณภาพ.....				
4.	การจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพ ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน.....				
5.	เวลาในการจัดวันตลาดนัดยังไม่ เหมาะสม.....				
	2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำ ชุมชน				
6.	การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมเพื่อ อบรมผู้นำชุมชนยังไม่เหมาะสม..				
7.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัด กิจกรรมฝึกอบรมผู้นำชุมชน.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
8.	คนในชุมชนยังไม่เข้าใจในเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำในท้องถิ่น เช่น ไม่คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถ ในการพัฒนาท้องถิ่นเข้ามา เป็นผู้นำ.....				
9.	คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการ จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความคิด ในการพัฒนาท้องถิ่นโดยพึ่งตนเอง เช่น การจัดให้มีการคัดเลือก กลุ่มบ้านตัวอย่าง ประกวดบ้าน ดีเด่น.....				
10.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัด กิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.ปช. ลูกเสือชาวบ้าน.....				
11.	ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการจัดตั้ง องค์กร เพื่อส่งเสริมการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย เช่น การ จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า กองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
12.	ขาดการสนับสนุนด้านการเงินใน การจัดหาเงินทุนท้องถิ่นในชุมชนไป ทัศนศึกษาที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่น ที่ดีเด่นในการพัฒนา.....				
	3. <u>ด้านการจัดบริการข่าวสาร</u> <u>แก่ชุมชน</u>				
13.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....				
14.	ชุมชนไม่เห็นประโยชน์ในการจัดทำ สิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่ เหมาะสมกับท้องถิ่น.....				
15.	ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่เห็น ความสำคัญในการบริการข่าวสาร ของโรงเรียนในการนำไปพัฒนา คุณภาพชีวิต.....				
16.	หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่ เพียงพอกับความต้องการของ จำนวนผู้ใช้บริการ.....				
17.	อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการข่าวสาร เช่น เครื่องกระจายเสียง และอุปกรณ์ อื่น ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
18.	การเสนอข่าวสารโดยใช้เครื่อง กระจายเสียงมีเวลาจำกัด ทำให้ การนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ที่ จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชุมชน ไม่สมบูรณ์.....				
19.	การจัดกิจกรรมความรู้สู่หมู่บ้าน โรงเรียนไม่สามารถบริการชุมชน ได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน.....				
	4. <u>ด้านการจัดศูนย์ประสานงาน</u> <u>กับหน่วยงานอื่น</u>				
20.	โรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการ ประสานงานกับหน่วยงานอื่น....				
21.	ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการ.....				
22.	โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็น ในการสื่อสารติดต่อประสานงาน				
23.	โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการ ติดต่อประสานงาน.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
24.	การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อใช้อาคารสถานที่เป็น ศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับ ต่าง ๆ				
25.	การติดต่อประสานงานเพื่อเชิญ วิทยากรที่มีประสบการณ์มาให้ ความรู้แก่นักเรียนและประชาชน ในการฝึกวิชาชีพในห้องถิ่น.....				
26.	การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการ ให้อบรมในด้านความต้องการของ ชุมชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและ เอกชน.....				
27.	ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานอื่นค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้เกิดความท้อถอย..				
5.	<u>ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา</u> <u>นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และ</u> <u>ประเพณีท้องถิ่น</u>				
28.	ประชาชนในชุมชนไม่ใช้บริการของ โรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของชุมชน.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
29.	ขาดบุคลากรฝึกสอนกีฬาที่มีความ สามารถทำให้ประชาชนขาดความ เชื่อมั่นที่จะมารับบริการ.....				
30.	ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณี ที่ชุมชนจัดขึ้น.....				
31.	ครูส่วนมากมีภารกิจในหน้าที่การสอน มากเกินไป ทำให้ไม่สามารถที่จะ ออกไปร่วมงานวันสำคัญของ ท้องถิ่นได้.....				
32.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม.....				
33.	อุปกรณ์การเล่นกีฬามีไม่เพียงพอกับ ความต้องการของผู้มาใช้บริการ.....				
34.	สถานที่ในการเล่นกีฬา เช่น สนาม ฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามบาสเกตบอล ฯลฯ ไม่อยู่ใน สภาพที่พร้อมที่จะให้บริการ.....				
35.	การให้ยืมอุปกรณ์การกีฬายังไม่เป็น ระบบ สร้างภาระให้กับ บุคลากรผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
36.	การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัว.....				
	6. <u>ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัย</u>				
37.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาขยะและการทิ้งของเสีย....				
38.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสาธารณสุขสมบัติให้สะอาดและสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ.....				
39.	ชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค.....				
40.	ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการบริจาคผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน.....				

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการ กศ.พช.	ระดับปัญหา			ไม่มีปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
41.	การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ นักเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะ ขาดความร่วมมือจากชุมชน.....				
42.	การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการ รักษาสุขภาพอนามัยของชุมชน ยัง ติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิม ของคนในชุมชน.....				
43.	การขาดความร่วมมือจากชุมชนในด้าน การจัดตั้งศูนย์ประจำหมู่บ้าน โดย ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง.....				
44.	การนัดหมายเวลาตรวจสุขภาพโดย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล - อำเภอ ไม่ตรงกับความต้องการ ของประชาชน.....				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาตามความเห็นของตนโดยเสรี

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระเสรีเกี่ยวกับการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ในปัญหา 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสอนวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

3. ด้านการจัดบริการข่าวสาร

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการจัดศูนย์บริการสุขภาพอนามัย

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา.....

7. ความเห็นอื่น ๆ.....

.....

ขอขอบคุณ

วารินทร์ เกิดผล

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.
ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	3.87	23	3.67
2	1.75	24	2.56
3	2.90	25	3.16
4	4.95	26	5.56
5	4.20	27	3.21
6	5.88	28	3.69
7	2.84	29	2.95
8	4.64	30	4.50
9	6.00	31	7.83
10	5.76	32	3.97
11	5.81	33	4.76
12	7.83	34	6.50
13	8.48	35	2.58
14	3.69	36	2.71
15	4.33	37	2.04
16	5.28	38	3.24
17	5.77	39	3.69
18	2.48	40	6.26
19	3.61	41	3.33
20	2.45	42	2.95
21	2.22	43	6.73
22	3.87	44	4.33

ภาคผนวก ง

คะแนนเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.

ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
1.	<u>ด้านการสอนวิชาชีพ</u>		
1.	การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพการเกษตร	2.06	0.76
2.	ขาดโรงเรียนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่าง แก่ชุมชน	2.30	0.90
3.	อุปกรณ์ที่จะใช้ในการประกอบกิจกรรมการสอนวิชาชีพด้อยคุณภาพ	2.18	0.78
4.	การจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	1.77	0.88
5.	เวลาในการจัดวันตลาดนัดยังไม่เหมาะสม	2.04	1.11
	รวม	2.07	0.63

จากรายการ พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการสอนวิชาชีพของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.07$) เมื่อพิจารณา
รายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดโรงเรียนสำหรับสาธิตการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนเพื่อ
เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน ($\bar{X} = 2.30$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อที่มีค่า
เฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดการให้ความรู้ด้านวิชาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X} =$
1.77) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน			
1.	การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมเพื่ออบรมผู้นำชุมชนยังไม่เหมาะสม	2.13	0.86
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมผู้นำชุมชน	2.12	0.86
3.	คนในชุมชนยังไม่เข้าใจในเรื่องคุณสมบัติของผู้นำในท้องถิ่น เช่น ไม่คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นเข้ามาเป็นผู้นำ	2.15	0.85
4.	คนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความคิดในการ พัฒนาท้องถิ่นโดยพึ่งตนเอง เช่น การจัดให้มีการคัดเลือกกลุ่มบ้าน ตัวอย่าง ประกวดบ้านดีเด่น	2.24	0.87
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.บช. ลูกเสือชาวบ้าน	1.77	0.90
6.	ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า กองทุนหมุนเวียนใน หมู่บ้าน	2.09	0.92
7.	ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษา ที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา	2.53	0.74
	รวม	2.15	0.64

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ด้านการคัดเลือกและ
 อบรมผู้นำชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.15$)
 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดให้ผู้นำ
 ท้องถิ่นในชุมชนไปทัศนศึกษาที่หมู่บ้านหรือตำบลอื่นที่ดีเด่นในการพัฒนา ($\bar{X} = 2.53$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย
 อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการจัด
 กิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การอบรม อพป. ทส.ปช. ลูกเสือชาวบ้าน ($\bar{X} = 1.77$)
 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
<u>3. ด้านการจัดบริการข่าวสาร</u>			
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	1.53	1.03
2.	ชุมชนไม่เห็นประโยชน์ในการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	1.82	0.97
3.	ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการบริการข่าวสารของโรงเรียนในการนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต	1.95	0.92
4.	หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนมีไม่เพียงพอความต้องการของจำนวนผู้ใช้บริการ	2.22	0.94
5.	อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการข่าวสาร เช่น เครื่องกระจายเสียง และอุปกรณ์อื่น ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	1.96	1.00
6.	การเสนอข่าวสารโดยใช้เครื่องกระจายเสียงมีเวลาจำกัด ทำให้การนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนไม่สมบูรณ์	2.09	0.89
7.	การจัดกิจกรรมความรู้สู่ประชาชน โรงเรียนไม่สามารถบริการชุมชนได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน	2.18	0.85
รวม		1.97	0.64

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดข่าวสารแก่
 ชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$) เมื่อ
 พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนไม่เพียงพอกับจำนวน
 ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 2.22$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
 ที่สุดคือ ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.53$) ซึ่งมีค่า
 เฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาเ่อย

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
4.	<u>ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น</u>		
1.	โรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.94	0.90
2.	ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ	2.11	0.82
3.	โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน	1.19	0.89
4.	โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการติดต่อประสานงาน	2.21	0.94
5.	การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้อาคารสถานที่เป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ	1.52	1.00
6.	การติดต่อประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์มาให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในการฝึกวิชาชีพในท้องถิ่น	1.91	0.89
7.	การจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลในด้านความต้องการของชุมชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน	1.60	0.91
8.	ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อนทำให้เกิดความท้อถอย	1.84	0.87
	รวม	1.91	0.65

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์
ประสานงานกับหน่วยงานอื่นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 1.91$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนยังขาดยานพาหนะในการ
ติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 2.21$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
ที่สุดคือ โรงเรียนยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = 1.19$) ซึ่งมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ของ
ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
5.	<u>ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีท้องถิ่น</u>		
1.	ประชาชนในชุมชนไม่ใช้บริการของโรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของ ชุมชน	1.44	0.92
2.	ขาดบุคลากรฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ที่จะมารับบริการ	1.66	1.03
3.	ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น	1.25	0.92
4.	ครูส่วนมากมีภารกิจในหน้าที่การสอนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถที่จะ ออกไปร่วมงานวันสำคัญของท้องถิ่นได้	1.51	0.98
5.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม	1.67	0.94
6.	อุปกรณ์การเล่นกีฬามีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ	2.24	0.92
7.	สถานที่ในการเล่นกีฬา เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล สนาม บาสเกตบอล ฯลฯ ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะให้บริการ	1.87	1.04
8.	การให้ยืมอุปกรณ์การกีฬายังไม่เป็นระบบ สร้างภาระให้กับบุคลากรผู้มี หน้าที่รับผิดชอบ	2.03	0.97
9.	การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะ ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพ เพื่อ เลี้ยงครอบครัว	2.48	0.77
	รวม	1.79	0.64

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พข. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.79$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว ($\bar{X} = 2.48$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมในงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X} = 1.25$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
กศ.พช. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช.	$\bar{X}$	S
6.	<u>ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน</u>		
1.	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหายุงและการทิ้งของเสีย	1.87	0.88
2.	ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสาธารณะสมบัติให้ สะอาดและสวยงามเป็นระเบียบ เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ	1.86	0.84
3.	ชุมชนขาดแคลนน้ำสะอาดในการบริโภค	2.10	0.95
4.	ขาดการสนับสนุนจากชุมชนในการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร เพื่อ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน	2.17	0.83
5.	การจัดบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่นักเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะขาดความร่วมมือจากชุมชน	1.49	0.91
6.	การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาอันตรายบางชนิด และการรักษาสุขภาพ อนามัยของชุมชน ยังติดอยู่กับนิสัยความเคยชินดั้งเดิมของคนในชุมชน	2.10	0.80
7.	การขาดความร่วมมือจากชุมชนในด้านการจัดตั้งตู้ยาประจำหมู่บ้าน โดย ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง	2.04	0.93
8.	การนัดหมายเวลาตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล - อำเภอ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน	1.75	0.94
	รวม	1.92	0.62

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ. พช. ด้านการจัดบริการ
 สุขภาพอนามัยแก่ชุมชนของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{X} = 1.92$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขาดการสนับสนุนจากชุมชน
 ในการบริจาคผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 2.17$) ซึ่งมี
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหามานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดบริการสร้าง
 ภูมิคุ้มกันโรคให้แก่เด็กเรียนและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำได้ไม่ถึงทั่วถึงเพราะขาดความ
 ร่วมมือจากชุมชน ($\bar{X} = 1.49$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ
การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและรายด้าน

ปัญหาการดำเนินงาน	ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน	
	$\bar{X}$	S.
1. ด้านการสอนวิชาชีพ	2.07	0.63
2. ด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน	2.15	0.64
3. ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน	1.97	0.64
4. ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น	1.91	0.65
5. ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลป วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น	1.80	0.64
6. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน	1.92	0.62
รวม	1.97	0.51

จากตาราง พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พช. ของผู้บริหารและครู
ผู้ปฏิบัติงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 2.15$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
เป็นปัญหาปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการ
ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.80$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นปัญหาปานกลาง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางวาริรัตน์ เกิดผล (ศรีเมือง)

ภูมิลำเนา 164/1 หมู่ที่ 3 ตำบลวังขนาย
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเมืองสุรินทร์ อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์
ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
ระดับ ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
ระดับ คบ. วิทยาลัยครูสุรินทร์
ระดับ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเลิศกุล อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
จังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
วารีรัตน์ เกิดผล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มกราคม 2536
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พ.ช) ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนกลุ่มปัญหาเป็นหกด้านคือ ด้านการสอนวิชาชีพ ด้านการคัดเลือกและอบรม ผู้นำชุมชน ด้านการจัดบริการข่าวสารแก่ชุมชน ด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน โดยได้เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการทั้งหกด้านจำนวนตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ.ช. ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ.ช. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหาร จำนวน 41 คน ครูผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 308 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐานและทดสอบความแตกต่างโดยค่า t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ.พ.ช. ของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยส่วนรวมทั้งหกด้านเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าประสบปัญหาการดำเนินงานด้านการคัดเลือกและอบรมผู้นำชุมชนสูงสุด และด้านการจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นประสบปัญหาต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกันของปัญหาการดำเนินงานตามโครงการทั้งของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานโดยส่วนรวมทั้งหกด้าน จำนวนตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY ON PROBLEMS IN MANAGING THE EDUCATIONAL PROJECT
FOR RURAL DEVELOPMENT IN CHANGWAT KANCHANABURI

AN ABSTRACT

BY

WAREERAT KERTPHON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Educational degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

January 1993

The purposes of this research were (1) to study problematic management on educational project for village development in rural areas of elementary school administrators and teachers in Changwat Kanchanaburi in 6 aspects : vocational teaching; recruitment and leadership training; educational resource center; co-ordinating center; sports, recreation and cultural center; and public health center and (2) to compare the 6 aspects classified by sex, age, educational levels, work experience, and school size.

The instrument for collecting data was a set of questionnaires divided into 3 sections : personal data, opinion on problematic management in 6 aspects, and general ideas for solving the problems. The samples consisted of 41 school administrators and 308 teachers. The statistics for analysing data were arithmetic means, t-test and F-test.

The findings were as follows : the problematic management of school administrators and teachers in the 6 aspects were in the medium level. The aspect of recruitment and leadership training was in the high level; sports, recreation and cultural center was in the low level. In the problematic management of school administrators and teachers classified by sex, age, educational levels, work experience, and school size were not significantly different.